

Sygn. akt KR II R 1/22

Warszawa, 5 sierpnia 2022 r.

DECYZJA nr KR II R 1/22

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, w składzie:

Przewodniczący Komisji:

Sebastian Kaleta

Członkowie Komisji:

Wiktor Klimiuk, Łukasz Kondratko, Paweł Lisiecki, Jan Mosiński, Bartłomiej Opaliński, Sławomir Potapowicz, Robert Kropiwnicki, Adam Zieliński,

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2022 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy w przedmiocie: decyzji Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z 17 lipca 2012 r. nr 338/GK/DW/2012 z udziałem: Miasta Stołecznego Warszawy, B A G (jako następcę prawnego T Z G – Ż), A W G , M J K – Z E M G , F J C , Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu,

działając na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz.U. z 2021 r. poz. 795),

orzeka:

uchylić w całości decyzję Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 17 lipca 2012 r. nr 338/GK/DW/2012 i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia Prezydentowi m.st. Warszawy.

UZASADNIENIE

I.

Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich (dalej: Komisja), działając na podstawie art. 15 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz.U. z 2021 r. poz. 795; dalej: ustawa z dnia 9 marca 2017 r.) postanowieniem z dnia 19 stycznia 2022 r. wszczęła z urzędu postępowanie rozpoznawcze w sprawie o sygn. KR II R 1/22 dotyczące decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z 17 lipca 2012 r. nr 338/GK/DW/2012 ustalającej odszkodowanie w wysokości 5.709.270,00 zł (słownie: pięć milionów siedemset dziewięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt złotych) na rzecz:

- T. Z. G. - Ż. w wysokości 3.806.180,00 zł (słownie: trzy miliony osiemset sześć tysięcy sto osiemdziesiąt zł) w 8/12 części;
- A. W. G. w wysokości 475.772,50 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- N. J. K. - Z. w wysokości 475.772,50 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- E. M. G. w wysokości 475.772,50 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- P. J. G. w wysokości 475.772,50 zł (słownie: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;

za przejęte dekretem z 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz.U z 1945r. nr 50 poz. 279), część nieruchomości o powierzchni 2.170 m² położonej w Warszawie przy ulicy Czerniakowskiej 169, pochodzącej z nieruchomości hipotecznej nr 3006 A, która obecnie stanowi część działki ewidencyjnej nr 9/1, część działki ewidencyjnej nr 11/1 oraz część działki ewidencyjnej nr 10 z obrębu 5-06-10. z udziałem stron: Miasta Stołecznego Warszawy, B. A. G. (jako następcę prawnego T. Z. G. - Ż.), A. W. G. M. J. K. - Z., E. M. G., P. J. G. oraz Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu.

Postanowieniem Komisji z 19 stycznia 2022 r. sygn. akt KR II R 1/22 działając na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., zawiadomiono właściwe organy administracji oraz sądy o wszczęciu z urzędu postępowania rozpoznawczego.

Pismem z 19 stycznia 2022 r. zawiadomiono strony Miasto Stołeczne Warszawę, B... A... G... (jako następcę prawnego T... Z... - Z...), A... W... G... M... J... K... - Z... , E... M... , P... J... G... oraz Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu o wszczęciu z urzędu postępowania rozpoznawczego w przedmiocie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 17 lipca 2012 r. nr 338/GK/DW/2012.

Powyższe postanowienia i zawiadomienia zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 31 stycznia 2022 r.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2022 r. Komisja zwróciła się do Społecznej Rady z wnioskiem o wydanie opinii w przedmiocie ww. decyzji Prezydenta m.st. Warszawy. Doręczone członkom Rady Społecznej w dniu 1 czerwca 2022 r.

Zawiadomieniem z dnia 13 lipca 2022 r. Komisja poinformowała o zakończeniu postępowania rozpoznawczego w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z 4 lipca 2014 r. nr 338/GK/DW/2012 dot. ustalenia i wypłaty odszkodowania za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169. Ww. zawiadomienie zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości w dniu 18 lipca 2022 r.

Społeczna Rada w opinii nr 30/2022 w sprawie decyzji Prezydenta m.st. Warszawy nr 338/GK/DW/2012 z 17 lipca 2012 r. wniosła o stwierdzenie nieważności decyzji, ponieważ w opinii Społecznej Rady Prezydent m. st. Warszawy przyznał odszkodowanie za część dawnej nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169 w Warszawie, pod nazwą „Nieruchomość w Warszawie pod nr 3006 Lit. A”, bezpodstawnie uznając, że spełnione zostały przesłanki ustalone w art. 215 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Na skutek powyższego decyzja w sposób rażący narusza prawo rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. Społeczna Rada podniosła przy tym, iż wydanie decyzji doprowadziło do skutków rażąco sprzecznych z interesem społecznym.

II.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Komisja ustaliła, co następuje:

1. **Kwestia ustalenia i wypłaty odszkodowania w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n.**

1.1 Dawni właściciele nieruchomości i ich następcy prawni.

Zgodnie z zaświadczeniem z 30 września 2009 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa X Wydział Ksiąg Wieczystych, L K A F i M L B G byli właścicielami nieruchomości położonej przy ul. Czerniakowskiej 169., na mocy aktu zdanego dnia 19 listopada 1927 r.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Otwocku z 18 czerwca 1991 r. sygn. akt Ns 378/91, spadek po L K A F G nabyły dzieci: T G – Ż T M G i K z R G po 1/3 części.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z 3 marca 2004 r. sygn. akt II Ns 199/04, spadek po K F G nabyli syn P J G i córka Elżbieta Maria Górską po 1/2 części każde z nich.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z 6 października 1998 r. sygn. akt II Ns 1651/98, spadek po M – L G nabyła w całości córka T G – Ż .

Zgodnie zaś z aktem poświadczenia dziedziczenia z 25 czerwca 2012 r. Repertorium A nr 7236/2012, spadek po T M G nabyły żona A W G i córka M J K – Z

1.2 Postępowanie w sprawie wypłaty odszkodowania

Pismem z 21 sierpnia 2002 r. K z R G powołując się na ustawę o gospodarce nieruchomościami wniósł o przyznanie odszkodowania za grunt nieruchomości warszawskiej położonej przy ul. Czerniakowskiej 169 w Warszawie, o pow. 2632, 41 m², ozn. hip. 3006 A.

Starostwo Powiatu Warszawskiego pismem z 12 września 2002 r. zwróciło się o akta własnościowe nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. 3006 A do Urzędu m.st. Warszawy Wydział Gospodarki Nieruchomościami Skarbu Państwa.

W notatce służbowej z 15 stycznia 2003 r GK/DW/II/Ś/185/99/AS zawartej w aktach Prezydenta m.st. Warszawy wskazano, że z ogólnego planu zabudowania m.st. Warszawy, zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r. wynika, że nieruchomość położona w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. 3006 A znajduje się częściowo w strefie V oznaczonej kolorem beżowym, przeznaczonym w planie pod zabudowę zwartą o 5 kondygnacjach i 50 % powierzchni zabudowania i częściowo w strefie IV a oznaczonej kolorem ciemnofioletowym, przeznaczonym pod zabudowę zwartą o 5 kondygnacjach i 50 % powierzchni zabudowy.

Do ww. notatki dołączone zostały fragmenty planu ogólnego planu zabudowania m.st. Warszawy, zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r.

Pismem z 24 stycznia 2003 r. organ zwrócił się do Urzędu Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy o informacje m.in. czy teren przedmiotowej nieruchomości objęty został jakąkolwiek decyzją lokalizacyjną, czy i kiedy ewentualnie inwestycja została zrealizowana. Poinformowano w piśmie, że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 znajduje się w obrębie 5-06.10 i w jej skład wchodzi część działek ew. nr 9/1, 10 i 11/1.

W odpowiedzi na zapytanie z 24 stycznia 2003 r. Urząd Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy wskazał, że w archiwum urzędu znajduje się: Decyzja 1943, znak: GKM.VI 25/28/64/7/68 z 6 czerwca 1968 r., w której ustalono termin wygaśnięcia w dniu 1 października 1968 r. prawa użytkowania tej nieruchomości; Pozwolenie Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa – Śródmieście znak: AB-N7/75569 z dnia 22 marca 1969 r., na rozbiórkę obiektów znajdujących się na ww. nieruchomości wydane Zarządowi Dróg i Mostów- inwestorowi Trasy Łazienkowskiej; Decyzja nr 191/96/Ś z dnia 3 października 1996 r. o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydana na wniosek Spółki z .o.o. „...” dla zespołu parkingowego – usługowego ze stacją paliw obejmującą teren pomiędzy Wisłostradą, ul. Łazienkowską, Torwarem a Trasą Łazienkowską, pełniący obecnie funkcję parkingu i pętli autobusowej. Na terenie tym znajduje się część nieruchomości hip. nr 3006 – część wschodnia i południowa tej nieruchomości została włączona do pasów drogowych: Wisłostrady i Łazienkowskiej.

Pismem z 7 kwietnia 2003 r. organ zwrócił się o informacje (kopie materiałów inwentaryzacyjnych Biura Odbudowy Stolicy z lat 1945-1946) w sprawie do Archiwum Państwowego.

Archiwum udzieliło odpowiedzi 6 maja 2003 r., gdzie wskazano, że nieruchomość przy ul. Czerniakowskiej 169 w dniu lustracji, tj. 16 stycznia 1945 r. budynek ten był wypalony całkowicie, mury sterczą. Budynek nie nadaje się do odbudowy.

Pismem z 10 lutego 2004 r. organ poinformował strony postępowania o fakcie zebrania materiału dowodowego niezbędnego do rozstrzygnięcia wniosków o odszkodowanie za przedmiotową nieruchomość (art. 10 § 1 k.p.a.). Organ ponowił ww. zawiadomienie 1 września 2004 r.

Pismem z 23 września 2004 r. organ zwrócił się do Archiwum Państwowego o nadesłanie dokumentów informujących jakim planem zagospodarowania przestrzennego przedmiotowy teren był objęty przed dniem wejścia dekretu z 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy oraz jakie było jego

przeznaczenie w tym planie. Archiwum Państwowe przy piśmie z 14 października 2004 r. przekazało organowi fragmenty wnioskowanego planu ogólnego.

Pismem z 9 lipca 2009 r. dr M K działając jako pełnomocnik spadkobierców L i M G zgłosił swój udział w postępowaniu o przyznanie odszkodowania za nieruchomość warszawską położoną w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169, hip. 3006 A, pow. 2632, 41 m². W piśmie wskazano, „(...) iż przedmiotowa nieruchomość była przeznaczona w planie zatwierdzonym 11 sierpnia 1931 r., zatem obowiązującym 21 listopada 1945 r., pod zabudowę zwartą, do 70 % zabudowy i 4 kondygnacji.”

Pismem z 4 września 2009 r. organ zwrócił się do Urzędu m.st. Warszawy Wydziału Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Śródmieścia o udostępnienie pracownikowi Urzędu m. st. Warszawy akt architektonicznych nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. 3006 A. Na piśmie zawarto adnotacje „w dniu 9 września 2009 r. byłam w Archiwum i uzyskałam załączone kopie dokumentów”. Za pismem w aktach sprawy zawarto szereg kopii dokumentów dot. przedmiotowej nieruchomości w tym m.in. pismo z 19 kwietnia 1960 r. Ligi Ochrony Przyrody kierowane do Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa – Śródmieście, Decyzja GKM.VI.25/28/64/7/68 z 6 czerwca 1968 r. (o wygaśnięciu prawa użytkowania terenu), Pozwolenie z marca 1969 r. nr 169 zezwalającej Zarządowi Dróg i Mostów na rozbiórkę budynków na terenie nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169 w Warszawie.

Pismem z 7 września 2009 r. organ zwrócił się do Archiwum Państwowego „o przesłanie reprodukcji planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przedmiotowej nieruchomości, zatwierdzonego przed 21 listopada 1945 r. Wskazano również, że zaświadczenie Wydziału Planowania Miasta z 17 lipca 1941 r. jest przechowywane w Archiwum, z którego wynika, że przedmiotowa nieruchomość nie była objęta prawomocnym planem zabudowania. Ponadto w zaświadczeniu tym podano, że przystąpiono do powyższego terenu do opracowywania ogólnego i szczegółowego planu zabudowania.”

Następnie organ zwrócił się do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa X Wydział Ksiąg Wieczystych z prośbą o wydanie zaświadczenia z księgi hipotecznej nr 3006 A, z działów I-IV, w ilości 1 egz. dla nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169. Przy piśmie z 1 października 2009 r. organ otrzymał z Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa Wydział X Ksiąg Wieczystych zaświadczenie z księgi dawnej „hip. 3006 lit. A” zgodnie z którego treścią „poprzednimi właścicielami

nieruchomości byli I K A F i M L B
małżonkowie G .”

Archiwum Państwowe w odpowiedzi na pismo organu z 7 września 2009 r. przekazało reprodukcje fragmentów Planu Zabudowania m.st. Warszawy z 1931 r.

Przy piśmie z 1 czerwca 2010 r. organ zwrócił się z zapytaniem do Delegatury Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Śródmieście o informacje ile lokali znajdowało się w budynku usytuowanym na przedmiotowej nieruchomości, ile osób je zamieszkiwało i w jakim okresie.

W odpowiedzi na ww. zapytanie Urząd Miasta Stołecznego Warszawy Delegatura Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Śródmieście wskazał m.in., że w budynku numer 169 przy ul. Czerniakowskiej w Warszawie znajdowało się 12 lokali, w których dokonywano zameldowań. Poinformowano również, że w tym archiwum zakładowym znajdują się 4 księgi meldunkowe, z których najstarsza została założona 6 października 1945 r. i od tej daty następuje początek zameldowań w tym budynku. Natomiast jako datę zamieszkania w budynku wpisywano czasem w księgach meldunkowych także lata wcześniejsze, np. 1932 r. Książki meldunkowe obejmują zameldowania, które miały miejsce w latach 1945 – 1969. W roku 1969 dokonywano ostatnich wymeldowań z budynku nr 169 przy ul. Czerniakowskiej. Ww. okresie w budynku zameldowanych było ok. 90 osób.

1.3 Postępowanie o stwierdzenie bezczynności w sprawie rozpoznania wniosku o odszkodowanie.

Pełnomocnik stron pismem z 20 grudnia 2010 r. wniósł zażalenie na niezakończenie w terminie przedmiotowej sprawy.

Wojewoda Mazowiecki postanowieniem nr 620/2011 z 17 marca 2011 r. uznał wniesione w sprawie zażalenie za uzasadnione i wyznaczył termin załatwienia sprawy do 31 maja 2011 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z 28 listopada 2011 r. w sprawie I SAB/Wa 289/11 w sprawie ze skargi T G , T G – Ż , P G i E G na bezczynność Prezydenta m.st. Warszawy w przedmiocie rozpoznania wniosku o odszkodowanie za nieruchomość warszawską zobowiązał Prezydenta m.st. Warszawy do rozpoznania wniosku o odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169, nr hip. 3006 A – w terminie dwóch miesięcy od daty zwrotu akt administracyjnych wraz z

prawomocnym wyrokiem. Stwierdził przy tym, że beczynność Prezydenta m.st. Warszawy w prowadzeniu postępowania miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Odpis ww. wyroku doręczono Prezydentowi m.st. Warszawy 12 grudnia 2011 r.

1.4 Dalsze postępowanie w przedmiocie rozpoznania wniosku o wypłatę odszkodowania i decyzja.

Przy piśmie z 16 sierpnia 2011 r. organ zwrócił się z zapytaniem do Delegatury Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Śródmieście o informacje, kto dokonywał zameldowania w budynku przy ul. Czerniakowskiej 169 oraz czy właściciele byli zameldowani w ww. budynku.

W odpowiedzi na ww. pismo Urząd Miasta Stołecznego Warszawy Delegatura Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Śródmieście poinformowało, że we dwóch z czterech archiwalnych ksiąg meldunkowych, które prowadzone były dla budynku nr 169 przy ul. Czerniakowskiej 169 w Warszawie, znajdują się wpisy o zameldowaniu na pobyt stały K [imię] K [nazwisko] G [imię] oraz M [imię] G [nazwisko]. Nadto wskazano w tymże piśmie m.in., że K [imię] K [nazwisko] G [imię] (s. M [imię] i Z [imię] z d. P [imię] ur. [data] r. we L [miasto]) został zameldowany przy ul. Czerniakowskiej 169 w lokalu nr 1 dnia 13 maja 1950 r. Natomiast M [imię] C [nazwisko] (nazwisko rodowe S [imię], c. I [imię] i H [imię]; z domu K [imię], ur. [data] r. w K [miasto]) została zameldowana przy ul. Czerniakowskiej 169 w lokalu nr 1 dnia 13 maja 1950 r. W piśmie wskazano także, iż księgi meldunkowe ul. Czerniakowskiej 169 zostały założone w datach 6 października 1945 r., 28 kwietnia 1949 r oraz 28 kwietnia 1951 r. Ponadto wskazano że w księdze meldunkowej z 6 października 1945 r. jako właściciela budynku wpisano „WKS LEGIA”. W kolejnych księgach nie wpisywano, kto jest właścicielem budynku, ale w przypadku niektórych mieszkańców w rubryce: miejsce pracy/zawód, wpisywano „WKS Legia” lub „CWKS Legia”..

Pełnomocnik stron M [imię] S [nazwisko] przy piśmie z 16 marca 2012 r. w zw. z toczącym się postępowaniem przed Prezydentem m.st. Warszawy załączył opracowanie wykonane przez geodetę uprawnionego E [imię] F [nazwisko] dot. rozliczenia powierzchni hipotecznej oraz analizy stanu faktycznego i rozliczenia powierzchni budynku położonego przy ul. Czerniakowskiej. Oświadczone przy tym w piśmie, iż „ani ja ani drugi pełnomocnik Dr. hab. M [imię] K [nazwisko] nie składaliśmy i nie złożymy odwołania od wydanej decyzji.” Do pisma załączono pełnomocnictwo z 26 czerwca 2012 r. udzielone przez wnioskodawców na rzecz M [imię] S [nazwisko].

Decyzją Nr 338/GK/DW/2012 z 17 lipca 2012 r. Prezydent m.st. Warszawy działając m.in. na podstawie art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. nr 41, poz. 361 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku z 21 sierpnia 2002 r. w sprawie odszkodowania za nieruchomość położoną przy ul. Czerniakowskiej 169, pochodzącą z nieruchomości hipotecznej nr 3006A. ustalił odszkodowanie w wysokości 5.709.270,00 zł (słownie złotych: pięć milionów siedemset dziewięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt), za przejętą dekretem z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279) za część, nieruchomości o powierzchni 2.170 m² położonej w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. nr 3006A, która obecnie stanowi część działki ewidencyjnej nr 9/1, cz. dz. nr 11/1 oraz cz. dz. ew. nr 10 z obrębu 5-06-10 (pkt. 1 decyzji); przyznał powyższe odszkodowanie na rzecz:

- T Z G - Ż w wysokości 3.806.180,00 zł (słownie złotych: trzy miliony osiemset sześć tysięcy sto osiemdziesiąt) w 8/12 części;
- A W G w wysokości 475.772,50 zł (słownie złotych: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- M J K - Z w wysokości 475.772,50 zł (słownie złotych: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- E N G w wysokości 475.772,50 zł (słownie złotych: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części;
- F J G w wysokości 475.772,50 zł (słownie złotych: czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dwa i 50/100) w 1/12 części (pkt. 2 decyzji).

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż w kwestii pierwszej przesłanki dot. przeznaczenia działki pod budownictwo jednorodzinne organ zauważył, że zgodnie z linią orzecniczą sądów administracyjnych, art. 215 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami odwołuje się do kryteriów obowiązujących przed wejściem w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. Ponadto wskazano, że zgodnie z ogólnym planem zabudowania m.st. Warszawy zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych w dniu 11 sierpnia 1931 r., obowiązującym w dacie wejścia w życie ww. dekretu z 26 października 1945 r., nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. nr 3006A znajdowała się w strefie Va, w której obowiązywała zabudowa zwarta o 5 kondygnacjach oraz 50 % powierzchni zabudowania. Biorąc powyższe pod uwagę organ I instancji uznał, że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 mogła być przed dniem wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. przeznaczona pod budownictwo jednorodzinne, a

zatem spełnia pierwszą przesłankę umożliwiającą przyznanie odszkodowania za działkę budowlaną.

W kolejnym wątku uzasadnienia odniesiono się do drugiej przesłanki z art. 215 u.g.n. tj. pozbawienia byłych właścicieli faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r. Organ przytoczył wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 kwietnia 1999 r., sygnatura akt: IV/SA 614/97. W myśl powołanego orzeczenia „przez faktyczne władanie rozumie się nie tylko efektywne korzystanie z nieruchomości, ale także możliwość takiego korzystania, choćby władający nieruchomością nie czynił z niej użytku”. Wskazano, że Sąd podkreślił, że "negatywna przesłanka w postaci pozbawienia faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r. może być dostatecznie zobiektywizowana w zasadzie wyłącznie poprzez ustalenie o objęciu faktycznego, rzeczywistego władztwa przez Państwo. Chodzi tu o faktyczne przejęcie władztwa, a nie o objęcie w posiadanie w rozumieniu dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy".

W uzasadnieniu decyzji podniesiono również, że Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie orzeczeniem administracyjnym z dnia 20 października 1964 r. odmówiło poprzednim właścicielom przyznania prawa własności czasowej do gruntu przedmiotowej nieruchomości, z uwagi na przeznaczenie pod użyteczność publiczną. Obecnie cała nieruchomość hipoteczna oznaczona nr 3006A wchodzi w skład działek ew. nr 9/1 (teren parkingu przy Torwarze), cz. dz. nr 11/1 (teren ulicy Łazienkowskiej) oraz cz. dz. ew. nr 10 (droga Wisłostrada) z obrębu 5-06-10. Działki te stanowią własność Skarbu Państwa we władaniu Zarządu Dróg Miejskich. W kolejnym wątku ustalono, że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 zabudowana była przed 1945 r. budynkiem mieszkalnym, który jak wynika z materiałów inwentaryzacyjnych Biura Odbudowy Stolicy z lat 1945-1946, został częściowo zniszczony i spalony.

Następnie stwierdzono, że budynek mieszkalny został odbudowany przez Wojskowy Klub Sportowy „Legia”, co potwierdzają: podanie nr 5393 o zatwierdzenie projektu i wydanie pozwolenia na budowę z 6 grudnia 1948 r. oraz sprawozdanie z 20 sierpnia 1954 r., iż na terenie wojskowym „C.W.K.S.” przy ul. Czerniakowskiej 169 wykonywane są roboty przy budowie budynku murowanego.

Organ zauważył również w uzasadnieniu decyzji, że zabudowa przy ul. Czerniakowskiej 169 zarówno budynku murowanego, mieszkalnego, jak i prowizorycznych budynków drewnianych uległa rozbiórce w związku z budową Trasy Łazienkowskiej.

W kolejnym wątku podniesiono także, że Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy decyzją nr 1943 z 6 czerwca 1968 r. stwierdziło wygaśnięcie prawa użytkowania terenu przy ul. Czerniakowskiej 169, z powodu przeznaczenia nieruchomości pod budowę Trasy Mostowej „Łazienkowskiej”. W rozdzielniku decyzji wymieniony jest Wojskowy Klub Sportowy „Legia”. Protokołem przekazania budynków i terenu Wojskowej Administracji Koszar nr 21 z 1 marca 1969 r. Zarząd Kwaterunkowo Budowlany IC MON, przy udziale Wojskowej Administracji Koszar nr 21, WKS Legia i Zarządu Dróg i Mostów P.R.N. m. st. Warszawy, przekazał Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa Śródmieście nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169, ul. Przemysłowej 15/17/19 i ul. Czerniakowskiej 165.

Wskazano również w decyzji, że Naczelnik Wydziału Urbanistyki, Architektury i Ochrony Środowiska Urzędu Dzielnicy Śródmieście pismem z 20 grudnia 2003 r. poinformował, że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 została przeznaczona pod:

1. budowę Trasy Łazienkowskiej, której inwestorem był Zarząd Dróg i Mostów. Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa - Śródmieście w 22 marca 1969 r. wydało pozwolenie Zarządowi Dróg i Mostów Wydziałowi Budowy Trasy Mostowej na rozbiórkę budynków przy ul. Czerniakowskiej 169;
2. zespół parkingowo - usługowy. Decyzja z 03 października 1996 r. nr 191/96/Ś o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydana została na wniosek spółki „ sp. z o.o. dla zespołu parkingowo - usługowego ze stacją paliw, dotyczy terenu pomiędzy Wisłostradą, ul. Łazienkowską, Torwarem a Trasą Łazienkowską, na którym znajduje się parking i pętla autobusowa.

W ocenie Prezydenta m.st. Warszawy z powyższego wynika, że byli właściciele utracili faktyczną możliwość władania częścią nieruchomości o pow. 2.170 m² (pow. 2.632 m² pomniejszona o pow. 462 m² zajęta odbudowanym budynkiem) po dniu 5 kwietnia 1958 r., a zatem spełnione zostały obie przesłanki kwalifikujące część nieruchomości do przyznania odszkodowania.

W konkluzji decyzji wskazano również, że w sporządzonym w dniu 27 kwietnia 2012 r. operacie szacunkowym rzeczoznawca majątkowy - uwzględniając cel wyceny i aktualne ceny gruntów na rynku nieruchomości - określił wartość części nieruchomości ozn. nr hip. 3006A, na kwotę 5.709.270,00 zł (słownie złotych: pięć milionów siedemset dziewięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt).

2. Sprzeciw prokuratora.

Pismem z 20 lutego 2020 r. prokurator Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu wniósł sprzeciw od decyzji ostatecznej nr 338/GK/DW/2012 z 17 lipca 2012 r. wydanej przez Prezydenta m.st. Warszawy

Decyzji Prezydenta m.st. Warszawy zarzucono wydanie jej warunkach określonych w przepisie art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a., tj. z rażącym naruszeniem prawa wyrażającym się w:

- naruszenie art. 215 ust. 2 u.g.n. polegającym na błędnym ustaleniu, iż zrealizowane zostały przesłanki wymienione w ww. artykule i w konsekwencji wadliwym przyjęciu, że poprzedni właściciele nieruchomości objętej kwestionowaną decyzją mieli faktyczną możliwość władania nią jeszcze po 5 kwietnia 1958 r., podczas gdy nieruchomość przy ul. Czerniakowskiej 169 już w 1948 r. pozostawała w użytkowaniu CWKS Legia, stanowiła teren wojskowy i wraz z wybudowanymi przez ten podmiot budynkami biurowymi była użytkowana do 1960 r., a do marca 1969 r., pozostawała w formalnej dyspozycji MON-u;
- naruszenie art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a. poprzez zaniechanie podjęcia przez organ wszelkich czynności niezbędnych do pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, w tym zaniechanie zgromadzenia wszelkiej dokumentacji związanej z zajęciem terenu nieruchomości przez Centralny Wojskowy Klub Sportowy „Legia” i realizację na tejże posesji szeregu inwestycji budowlanych w latach 50 – tych, a w konsekwencji dokonanie oceny faktycznej i prawnej w oparciu o niekompletny materiał dowodowy, co skutkowało wydaniem wadliwej decyzji końcowej.

W uzasadnieniu sprzeciwu m.in. wskazano, że ujawniony przez prokuratora w Biurze Organizacji Urzędu m.st. Warszawy materiał archiwalny wskazuje, że teren nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169 był już pod koniec 1948 r. zajęty przez Wojskowy Klub Sportowy „Legia” na potrzeby prowadzonej działalności. Liczne dokumenty potwierdzają zrealizowanie na tym terenie – poza obiektem murowanym, pod którym teren został wyłączony z decyzji odszkodowawczej, innych potrzebnych klubowi inwestycji – komórek, suszarni, garażu. Ich treść nie pozostawia wątpliwości, że „wojskowi” zaanektowali całość nieruchomości na potrzeby realizacji zadań o charakterze sportowym.

Prokurator ustalił również m.in., że na stronie internetowej legionisci.pl „Historia stadionu Legii cz. V” można przeczytać, że budynek mieszkalny posadowiony na nieruchomości ul. Czerniakowskiej 169, w 1960 r. stał się dla klubu sportowego zbędny, jednakże KZ IC MON nie załatwił spraw z nim związanych, co spowodowało konieczność ponoszenia przez klub kosztów eksploatacyjnych – mieszkało tam 11 rodzin byłych pracowników klubu. Według notki ogólna powierzchnia użytkowanego przez klub terenu

wynosiła 2 616 m². Mimo, że w 1960 r. niepotrzebny klubowi teren został zajęty przez Ligę Ochrony Przyrody – funkcjonowała tam stolarnia mechaniczna użytkowana przez Zakład Zadrzewień i Zieleni Dział Produkcji Pomocniczej (zatwierdzono projekt w dniu 26 sierpnia 1960 r.), aż do marca 1969 r. pozostał formalnie w dyspozycji MON.

3. Zgromadzony materiał dowodowy

Komisja ustaliła stan faktyczny w sprawie na podstawie następującego materiału dowodowego: akt dotyczących decyzji Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 17 lipca 2012 roku nr 338/GK/DW/2012, akt prokuratorskich sprawy pozakarnej RP V Pa 59.2019, dokumentacji nadesłanej przez Archiwum Państwowe w Warszawie, dokumentacji ze zbioru Archiwum Biura Organizacji Urzędu m.st. Warszawy oraz pozostałej dokumentacji zgromadzonej przez Komisję w toku prowadzonego postępowania rozpoznawczego w aktach KR II R 1/22.

III

Po rozpatrzeniu materiału dowodowego Komisja zważyła, co następuje:

3.1. Decyzja Prezydenta m.st. Warszawy o ustaleniu i wypłacie odszkodowania na rzecz beneficjentów została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy.

Postępowanie administracyjne oparte jest na zasadzie prawdy materialnej, co oznacza, że jego celem jest ustalenie tej prawdy w oparciu o fakty i okoliczności udowodnione. Dotarcie do prawdy materialnej następuje dzięki zgromadzeniu odpowiedniego materiału dowodowego, a następnie jego ocenie. Organ administracji powinien podjąć wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy (art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego Dz.U. z 2021 r., 735 j.t dalej k.p.a.). Jest przy tym obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy i na podstawie całokształtu materiału dowodowego ocenić, czy dana okoliczność została udowodniona (art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a.). Właściwa realizacja zasady prawdy obiektywnej zawsze zależy od przestrzegania gwarancji zawartych w przepisach procedury administracyjnej, regulujących postępowanie dowodowe. Prawidłowe ustalenie stanu faktycznego sprawy jest niezbędnym elementem zastosowania właściwej normy prawa materialnego.

Zebranie całego materiału dowodowego to zebranie dowodów dotyczących wszystkich mających znaczenie prawne dla sprawy faktów. Określenie faktów mających

znaczenie dla sprawy dokonuje organ administracji publicznej w oparciu o przepis prawa materialnego, będący podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w którym zapisany jest hipotetyczny stan faktyczny. Fakty zapisane w normie prawa materialnego składają się na fakty mające znaczenie prawne dla sprawy, do których ustalenia obowiązany jest organ administracji publicznej rozpoznający sprawę (V. B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 16, Warszawa 2019).

W wyroku z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 1275/19 co nader istotne, zapadłym w podobnym stanie faktycznym (sprawa o odszkodowanie w trybie art. 215 ust. 2 u.g.n. oraz dot. orzeczenia niniejszej Komisji) trafnie wskazano, "(...) że organ miał utrudnione możliwości prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, choćby z powodu upływu znacznego okresu czasu (54 lata) i problemami związanymi z odnalezieniem kompletnej dokumentacji archiwalnej, w tym i wieczystoksięgowej. Fakt ten nie zwalniał jednak organu od należytego, zgodnego z obowiązującymi zasadami wynikającymi z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego prowadzenia przed wydaniem rozstrzygnięcia postępowania administracyjnego zmierzającego do ustalenia stanu faktycznego sprawy, który następnie winien być skonfrontowany z normą prawną zawartą w powołanym art. 215 ust. 2. Organ powinien był także w uzasadnieniu wydanej decyzji dokonać oceny wartości dowodowej uzyskanych środków dowodowych i na podstawie tak dokonanej analizy całego zebranego w sprawie materiału dowodowego wydać rozstrzygnięcie w sprawie odszkodowania Za przedmiotową nieruchomość."

We wskazanym wyżej orzeczeniu trafnie przypomniano, że w postępowaniu administracyjnym wydanie prawidłowej decyzji w każdym przypadku powinno poprzedzać dokładne ustalenie stanu faktycznego istotnego w sprawie. Art. 77 § 1 k.p.a. stanowi, że organ administracji publicznej zobowiązany jest w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzeć cały materiał dowodowy. Jako dowolne należy więc traktować ustalenia faktyczne mogące znaleźć wprawdzie potwierdzenie w materiale dowodowym, ale niekompletnym czy nie w pełni rozpatrzonym. Zarzut dowolności zostaje wykluczony dopiero ustaleniami dokonanyymi w całości kształcie materiału dowodowego (art. 80 k.p.a.), zgromadzonego i rozpatzonego w sposób wyczerpujący, a więc przy podjęciu wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, jako warunku niezbędnego wydania decyzji o przekonującej treści. Sąd stoi na stanowisku, że niewyjaśnienie wszystkich okoliczności mających istotne znaczenie w sprawie oraz nie uzasadnienie decyzji w sposób właściwy narusza podstawowe zasady postępowania administracyjnego. Dlatego też zbadanie podniesionych przez Komisję

zagadnień było elementem niezbędnym do dokonania oceny prawidłowości wszczęcia i przeprowadzenia kwestionowanego postępowania.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że tym wymaganiom Prezydent m.st. Warszawy nie sprostał w niniejszym postępowaniu odszkodowawczym. Organ nie podjął koniecznych poszukiwań dowodowych, które pozwoliłyby na wykazanie, że poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni zostali pozbawieni faktycznej możliwości władania sporną nieruchomością po dniu 5 kwietnia 1958 r. Nie wyjaśnił nadto, czemu tak uczynił, czyli nie wyjaśnił, dlaczego w swoich rozważaniach nie uwzględnił innych materiałów dowodowych, nie wyjaśnił powodów dla których innym dowodom odmówił ewentualnie wiarygodności i mocy dowodowej. Chociaż organ pozostaje zgodnie z treścią art. 80 k.p.a. swobodny w ocenie zebranych dowodów, to jednakże podkreślić należy, że musi on na początku wykazać, że podjął próby zdobycia niezbędnych do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy materiałów, jak również że zwracał się on do właściwych jednostek lub instytucji celem ustalenia, czy są w posiadaniu potrzebnej dokumentacji, która pozwoliłaby w przypadku kontrolowanego postępowania na określenie spełnienia (lub niespełnienia) ustawowej przesłanki „*pozbawienia możliwości władania po 5 kwietnia 1958 r.*” Taki obowiązek organu wynika wprost z art. 7 k.p.a. Brak prawidłowego ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego sprawy uniemożliwia organowi jego prawidłowe skonfrontowanie z odpowiednią normą prawną.

W ocenie Komisji z analizy akt sprawy wynika, że jej stan faktyczny nie został przez organ orzekający o przyznaniu odszkodowania wyjaśniony dostatecznie do podjęcia przez organ odszkodowawczy prawidłowej i znajdującej oparcie w zebranych i w całości przeanalizowanym materiale dowodowym decyzji. Warunkiem prawidłowego zastosowania przepisu prawa jest bowiem pokrywanie się hipotetycznego, wynikającego z normy prawnej stanu i stanu faktycznego ustalonego w danej sprawie przez organ.

W ocenie Komisji Prezydent m.st. Warszawy nie przedstawił w sposób zgodny z zasadami postępowania administracyjnego motywów swojego rozstrzygnięcia, a ustalenia faktyczne wskazanego organu administracji nie spełniają wymogów art. 7, art. 77 § 1, art. 80 k.p.a. Ponadto badane rozstrzygnięcie narusza normę określoną w treści 107 § 1 i 3 k.p.a.

Przedmiotem kontroli Komisji jest decyzja Prezydenta m.st. Warszawy o ustaleniu i wypłacie odszkodowania za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 na rzecz T

Z G – Ż W C M J
K – Z i, E M i G

Materialnoprawną postawę ww. decyzji stanowi art. 215 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518). Zgodnie z tym przepisem, w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania przez Prezydenta m.st. Warszawy przepisy ustawy dotyczące odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości stosuje się odpowiednio do domu jednorodzinnego, jeżeli przeszedł on na własność państwa po dniu 5 kwietnia 1958 r., oraz do działki, która przed dniem wejścia w życie dekretu wymienionego w ust. 1 mogła być przeznaczona pod budownictwo jednorodzinne, jeżeli poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni zostali pozbawieni faktycznej możliwości władania nią po dniu 5 kwietnia 1958 r. W ramach przyznanego odszkodowania poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni mogą otrzymać w użytkowanie wieczyste działkę pod budowę domu jednorodzinnego.

Cytowany przepis ma charakter szczególny w stosunku do ogólnych zasad przyznawania odszkodowania przewidzianych w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Oznacza to m.in., iż jest on wyłączną podstawą ustalenia przesłanek do przyznania odszkodowania bez potrzeby sięgania do innych przepisów tej ustawy. Szczególny charakter tego przepisu nakazuje ścisłą jego wykładnię (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 listopada 2010 r. sygn. akt I SA/Wa 71/10, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://www.orzeczenia.nsa.gov.pl/)). Gramatyczna wykładnia art. 215 ust. 2 u.g.n. prowadzi do wniosku, że odszkodowanie przysługuje wówczas, gdy działka była objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na terenie M. st. Warszawy, przed datą wejścia w życie dekretu mogła być przeznaczona pod budownictwo jednorodzinne oraz jeżeli poprzedni właściciel bądź jego następcy prawni zostali pozbawieni faktycznej możliwości władania nią po dniu 5 kwietnia 1958 r. (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 15 grudnia 2015 r. sygn. akt I SA/Wa 721/15, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://www.orzeczenia.nsa.gov.pl/)). Wskazane warunki muszą być spełnione kumulatywnie.

3.2. Przesłanka planistyczna

W ocenie Komisji Prezydent m.st. Warszawy nie zebrał w prawidłowy sposób materiału dowodowego pozwalającego na wyjaśnienie (ustalenie) przesłanki przeznaczenia nieruchomości pod budownictwo jednorodzinne.

Należy bowiem podkreślić, że organ w uzasadnieniu decyzji wskazał, że na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalono, że zgodnie z ogólnym planem zabudowania m.st. Warszawy zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych w dniu 11 sierpnia 1931 r., obowiązującym w dacie wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. nieruchomość

położona przy ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. nr 3006 A, znajdowała się w strefie V a, w której obowiązywała zabudowa luźna lub grupowa o 5 kondygnacjach oraz 50 % powierzchni zabudowania.

Komisja wskazuje, że analiza materiału dowodowego zgromadzonego przez Prezydenta m.st. Warszawy w toku prowadzonego postępowania nie pozwalała na jednoznaczne i precyzyjne wyjaśnienie w jakiej określonej strefie planu rzeczywiście przedmiotowa działka się znajdowała. Na poczynienie takich kategorycznych ustaleń nie pozwala bowiem materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy Prezydenta m.st. Warszawy. W istocie zaś rzeczy poczynione przez organ ustalenia w tym zakresie stanowią wyłącznie przypuszczenie, że przedmiotowa nieruchomość mogła być przeznaczona pod budownictwo jednorodzinne przed dniem wejścia w życie dekretu.

Podkreślenia bowiem wymaga, że sam fakt dołączenia do materiału dowodowego sprawy fragmentu reprodukcji planu (akta Prezydenta m.st. Warszawy brak numeracji kart) należy uznać za niewystarczające do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, bowiem taki fragment planu winien być przedmiotem dalszego opracowania przez biegłego geodetę, powołanego przez organ, który to winien w sporządzonym opracowaniu odwzorować przebieg dawnej działki hipotecznej na właściwym miejscu przedmiotowego planu. Dlatego też w sprawie koniecznym było uzyskanie specjalistycznego opracowania planu ogólnego zabudowy.

Mając zaś na uwadze ogólnikowość i niejasności przedmiotowego planu zabudowy z 1931 r., tj. brak możliwości precyzyjnego odniesienia go do przebiegu dawnych działek hipotecznych przez osobę nieposiadającą odpowiedniej wiedzy specjalistycznej - zasadnym było powołanie biegłego specjalistę geodetę na okoliczność sporządzenia precyzyjnego wykreślenia zawierającego wykreślenie granic dawnych działek hipotecznych na tymże planie.

W kontekście analizowanego wątku należy ponadto wskazać, że w sprawie o zbliżonym stanie faktycznym Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 3 sierpnia 2006 r. sygn. akt I SA/Wa 2116/05 także stwierdził po przeanalizowaniu materiału dowodowego zgromadzonego na tę okoliczność, iż nie pozwala on na poczynienie kategorycznych ustaleń w tym przedmiocie. Stwierdzone zaś naruszenie skutkowało przy tym uchylenie rozstrzygnięć wydanych w sprawie przez organ I i II instancji. Sąd wskazał w orzeczeniu, że „(...) analiza akt sprawy nie pozwala na ocenę, na jakiej podstawie organ ustalił, że przedmiotowa nieruchomość znajduje się w tej właśnie strefie. Z nadesłanych przez Archiwum Państwowe m.st. Warszawy załączników do pisma z dnia 10 lipca 2003 r. (...) nie

sposób ustalić, w jakiej strefie położona jest działka nr (...). Na wydruku z planu z 1931 r. (...) nie zostało oznaczone położenie tej działki. Naniesione pod wydrukiem planu odręczne dopiski ołówkiem o treści: "III a zwarty, 3 kond. 50% pow. zab." oraz dopisek "Trocka", nie mogą stanowić dowodu na okoliczność strefy i obowiązującego w niej sposobu zabudowy. Wobec braku oznaczenia położenia działki na planie nie można ustalić, która ze stref opisanych i oznaczonych kolorami w opisie na karcie (...), ma zastosowanie do spornej nieruchomości. Ogólne stwierdzenie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a także decyzji organu I instancji, że określenie strefy oraz sposobu i powierzchni zabudowy wynika z planu zabudowania W. z dnia 11 sierpnia 1931 r., w świetle wyżej wskazanych zastrzeżeń jest nieuprawnione."

Tożsame rozważania potwierdzono także w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 sierpnia 2008 r. w sprawie I SA/Wa 518/2008, w którym wskazano, że dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy koniecznym jest bezsporne i nie nasuwające żadnych wątpliwości ustalenie miejsca położenia nieruchomości i oznaczenie jej na planie. Możliwość przeznaczenia nieruchomości pod budownictwo jednorodzinne ocenia się na podstawie istniejącego w dniu wejścia w życie dekretu planu zabudowania, a jako materiał dowodowy winny służyć wyrys i wypis z planu, na którym powinna być oznaczone dokładne położenie przedwojennej nieruchomości.

W toku zaś prowadzonego przed Prezydentem m.st. Warszawy nie uzyskano dowodu w postaci wyrysu i wypisu z planu, na którym zostałby oznaczony dokładnie przebieg przedwojennej nieruchomości, o którym mowa w ww. orzeczeniu, sporządzonego przez biegłego geodetę.

Komisja nie kwestionuje przy tym bogatego i szeroko cytowanego w uzasadnieniu decyzji Prezydenta m.st. Warszawy orzecznictwa dot. przesłanki przeznaczenia pod budownictwo jednorodzinne. Podkreślenia jednakże wymaga, że żadne z powołanych w uzasadnieniu decyzji organu pierwszej instancji orzeczeń nie zwalnia organu orzekającego w sprawie od dokonania w tym zakresie precyzyjnych i wolnych od wad ustaleń co do rzeczywistego przeznaczenia badanej nieruchomości zgodnie z postanowieniami planu zabudowy. Takim zaś sposobem redakcji uzasadnienia decyzji Prezydent m.st. Warszawy jedynie pozorował przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w tym zakresie.

Zauważyć należy, że w notatce służbowej z 15 stycznia 2003 r. GK/DW/II/Ś/185/99/AS zawartej w aktach Prezydenta m.st. Warszawy wskazano, że z ogólnego planu zabudowania m.st. Warszawy, zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r. wynika, że nieruchomość położona w Warszawie przy

ul. Czerniakowskiej 169 ozn. hip. 3006 A znajduje się częściowo w strefie V oznaczonej kolorem beżowym, przeznaczonym w planie pod zabudowę zwartą o 5 kondygnacjach i 50 % powierzchni zabudowania i częściowo w strefie IV a oznaczonej kolorem ciemnofioletowym, przeznaczonym pod zabudowę zwartą o 5 kondygnacjach i 50 % powierzchni zabudowy.

W tym zaś zakresie ustalenia organu zawarte w notatce są odmienne, aniżeli te dokonane w uzasadnieniu decyzji. Dostrzec przy tym należy również okoliczność, że po sporządzeniu przedmiotowej notatki organ w toku postępowania wielokrotnie kierował zapytania do Archiwum Państwowego celem wyjaśnienia przedmiotowej kwestii. Powyższe zaś dowodzi stwierdzeniu, że organ w toku postępowania nie potrafił w sposób jednoznaczny wyjaśnić kwestii przeznaczenia badanej nieruchomości w planie ogólnym zabudowy. Koniecznym w takim przypadku jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty. Zaniechanie zaś przeprowadzenia takiego dowodu w toku postępowania uniemożliwia ustalenia kluczowej przesłanki określonej w treści art. 215 ust. 2 u.g.n.

W takim przypadku koniecznym jest również podjęcie próby wyjaśnienia, czy dla przedmiotowego terenu nie przystąpiono do prac celem przygotowania planu szczególnego zabudowy. Zauważyć bowiem należy, że ewentualne uzyskanie informacji nawet w zakresie prowadzonych prac przygotowawczych do uchwalenia planu szczegółowej zabudowy mogą dostarczyć organowi cenne informacje, ułatwiające interpretację postanowień przedmiotowego planu ogólnego zabudowy.

Mając na uwadze skalę jak i mnogość omówionych wyżej naruszeń należy stwierdzić, że miały one wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, bowiem dot. istotnej przesłanki warunkującej wypłatę odszkodowania określonej w treści art. 215 ust. 2 u.g.n., jak również poczynione w taki sposób ustalenia posiadają wątpliwy charakter, nie zaś precyzyjny i przy tym wolny od wad.

3.2. Pozbawienie dawnych właścicieli nieruchomości możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r.

W odniesieniu do drugiej z przesłanek wskazanych w art. 215 ust. 2 u.g.n., tj. pozbawienie byłych właścicieli faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r., wskazać należy na prezentowany w orzecznictwie sądowym pogląd, że przez faktyczne władanie rozumie się nie tylko efektywne korzystanie z nieruchomości, ale także możliwość takiego korzystania, choćby władający nieruchomością nie czynił z niej użytku (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 czerwca 2006 r. sygn. I SA/Wa 2138/05,

[www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/), wyrok NSA z dnia 23 marca 1998 r. sygn. IV SA 311/96, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

W orzecznictwie podkreśla się także, że negatywna przesłanka w postaci pozbawienia faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r. może być dostatecznie zobiektywowana w zasadzie wyłącznie poprzez ustalenie o objęciu faktycznego, rzeczywistego władztwa przez państwo. Chodzi tu o faktyczne przejęcie władztwa, a nie o objęcie w posiadanie w rozumieniu dekretu z dnia 26 października 1945 r. (por. NSA w wyroku z dnia 1 kwietnia 1999 r. sygn. akt IV SA 614/97, niepubl.).

Przepis art. 215 ust. 2 u.g.n. operuje konkretną datą 5 kwietnia 1958 r., wobec czego Komisja kontrolując postępowanie zakończone decyzjami o ustaleniu i wypłacie odszkodowania zobligowana była zbadać, czy organ prawidłowo uznał, że byli właściciele nieruchomości lub ich następcy prawni zostali pozbawieni faktycznej możliwości władania nieruchomością po tym dniu.

W ocenie Komisji Prezydent m.st. Warszawy nie zbadał w sposób prawidłowy również czy w sprawie została spełniona przesłanka pozbawienia byłych właścicieli faktycznej możliwości władania działką po dniu 5 kwietnia 1958 r.

W odniesieniu zaś do przesłanki utraty przez dawnego właściciela nieruchomości lub jego następców prawnych pozbawienia faktycznej możliwości władania nią po dniu 5 kwietnia 1958 r. w uzasadnieniu kontrolowanej decyzji wskazano, że cała nieruchomość hipoteczna oznaczona nr 3006A wchodzi w skład działek ew. nr 9/1 (teren parkingu przy Torwarze), cz. dz. nr 11/1 (teren ulicy Łazienkowskiej) oraz cz. dz. ew. nr 10 (droga Wisłostrada) z obrębu 5-06-10. Działki te stanowią własność Skarbu Państwa we władaniu Zarządu Dróg Miejskich.

W kolejnym wątku ustalono, że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 zabudowana była przed 1945 r. budynkiem mieszkalnym, który jak wynika z materiałów inwentaryzacyjnych Biura Odbudowy Stolicy z lat 1945-1946, został częściowo zniszczony i spalony.

Następnie stwierdzono, że budynek mieszkalny został odbudowany przez Wojskowy Klub Sportowy „Legia”, co potwierdzają: podanie nr 5393 o zatwierdzenie projektu i wydanie pozwolenia na budowę z dn. 6 grudnia 1948 r. oraz sprawozdanie z 20 sierpnia 1954 r., iż na terenie wojskowym „C.W.K.S. przy ul. Czerniakowskiej 169 wykonywane są roboty przy budowie budynku murowanego.

Organ zauważył również w uzasadnieniu decyzji, że zabudowa przy ul. Czerniakowskiej 169 zarówno budynku murowanego, mieszkalnego, jak i prowizorycznych budynków drewnianych uległa rozbiórce w związku z budową Trasy Łazienkowskiej.

W kolejnym wątku podniesiono także, że Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy decyzją nr 1943 z 6 czerwca 1968 r. stwierdziło wygaśnięcie prawa użytkowania terenu przy ul. Czerniakowskiej 169, z powodu przeznaczenia nieruchomości pod budowę Trasy Mostowej „Łazienkowskiej”. W rozdzielniku decyzji wymieniony jest Wojskowy Klub Sportowy „Legia”. Protokołem przekazania budynków i terenu Wojskowej Administracji Koszar nr 21 z dn. 1 marca 1969 r. Zarząd Kwaterunkowo Budowlany IC MON, przy udziale Wojskowej Administracji Koszar nr 21, WKS Legia i Zarządu Dróg i Mostów P.R.N. m. st. Warszawy, przekazał Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa Śródmieście nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169, ul. Przemysłowej 15/17/19 i ul. Czerniakowskiej 165.

W uzasadnieniu decyzji ustalono również że nieruchomość położona przy ul. Czerniakowskiej 169 została przeznaczona pod:

1. budowę Trasy Łazienkowskiej, której inwestorem był Zarząd Dróg i Mostów. Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa - Śródmieście w dn. 22 Marca 1969 r. wydało pozwolenie Zarządowi Dróg i Mostów Wydziałowi Budowy Trasy Mostowej na rozbiórkę budynków przy ul. Czerniakowskiej 169;

2. zespół parkingowo - usługowy. Decyzja z dn. 03 października 1996 r. nr 191/96/Ś o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydana została na wniosek spółki „ ” sp. z o.o. dla zespołu parkingowo - usługowego ze stacją paliw, dotyczy terenu pomiędzy Wisłostradą, ul. Łazienkowską, Torwarem a Trasą Łazienkowską, na którym znajduje się parking i pętla autobusowa.

W ocenie Prezydenta m.st. Warszawy z powyższego wynika, że byli właściciele utracili faktyczną możliwość władania częścią nieruchomości o pow. 2.170 m² (pow. 2.632 m² pomniejszona o pow. 462 m² zajęta odbudowanym budynkiem) po dniu 5 kwietnia 1958 r., a zatem spełnione zostały obie przesłanki kwalifikujące część nieruchomości do przyznania odszkodowania

W ocenie Komisji organ nie wyjaśnił w sposób prawidłowy przedmiotowej przesłanki. Niniejszy organ zaznacza, że co do zasady nie kwestionuje kluczowych ustaleń Prezydenta m.st. Warszawy co do okoliczności, że zgodnie z informacjami zawartymi w materiałach inwentaryzacyjnych wskazujących, że budynek mieszczący się na nieruchomości został częściowo zniszczony i spalony. Komisja zgadza się również z ustaleniami, że budynek

mieszkalny został odbudowany przez Wojskowy Klub Sportowy „Legia”, co potwierdzają m.in.: podanie nr 5393 o zatwierdzenie projektu i wydanie pozwolenia na budowę z dn. 6 grudnia 1948 r. oraz sprawozdanie z 20 sierpnia 1954 r., iż na terenie wojskowym „C.W.K.S. przy ul. Czerniakowskiej 169 wykonywane są roboty przy budowie budynku murowanego.

Niemniej jednak, w ocenie niniejszego organu Prezydent m.st. Warszawy w sposób błędny ocenił zebrany w toku postępowania materiał dowodowy. W istocie rzeczy wskazywał on na utratę przez dawnego właściciela faktycznego władztwa nad nieruchomością przed dniem 5 kwietnia 1958 r.

Podkreślenia wymaga przy tym, że wprawdzie Prezydent m.st. Warszawy nie wyraził jednoznacznej oceny w kontekście spełnienia ww. przesłanki co do gruntu pod budynkiem, tym niemniej zdaje się sugerować przytaczanymi dowodami i ustaleniami, iż z uwagi na fakt odbudowy budynku w latach 1948 – 1954 przez Wojskowy Klub Sportowy „Legia” dawni właściciele nieruchomości utracili możliwość nią władania jeszcze przed dniem 5 kwietnia 1958 r. Potwierdza to fakt, że w kontrolowanej decyzji orzeczono wyłącznie w zakresie gruntu dookoła budynku, tj. co do części powierzchni 2.170 m², nie orzeczono zaś co do powierzchni 462 m² zajętej odbudowanym budynkiem.

W tym zaś zakresie, ustalenia poczynione przez organ, że utrata możliwości władania przez dawnych właścicieli nieruchomości gruntem okalającym przedmiotowy budynek miała miejsce dopiero po dniu 5 kwietnia 1958 r. z uwagi na zgromadzony przez organ dekretowy w czasie orzekania, jak i później przez Komisję materiał dowodowy - są błędne.

Przede wszystkim pozostają one w sprzeczności z dokonany przez Prezydenta m.st. Warszawy ustaleniem, że Wojskowy Klub Sportowy „Legia” dokonał odbudowy zniszczonego budynku w latach 1948 – 1954 r.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że inwestor prowadząc proces budowlany musiał korzystać z określonej powierzchni działki realizując przedmiotową inwestycję. Nadto należy zauważyć, iż do prawidłowego korzystania z odbudowanego budynku zgodnie z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem koniecznym było korzystanie z całej przyległej do niego posesji.

Komisja zwraca uwagę na ustalenia prokuratora i informacje zawarte na stronie legioniści.pl Historia stadionu Legii cz. V, „(...) że budynek mieszkalny posadowiony na nieruchomości ul. Czerniakowskiej 169, w 1960 r. stał się dla klubu sportowego zbędny, jednakże KZ IC MON nie załatwił spraw z nim związanych, co spowodowało konieczność ponoszenia przez klub kosztów eksploatacyjnych – mieszkało tam 11 rodzin byłych pracowników klubu.”

Nadmienione zaś wyżej ustalenia, że odbudowany budynek był zamieszkały przez pracowników Wojskowego Klubu Sportowego Legia znajduje potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym sprawy.

W tym zaś zakresie należy chociażby wspomnieć o informacjach uzyskanych w odpowiedzi Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy Delegatura Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Śródmieście w której wskazano, że w księdze meldunkowej z 6 października 1945 r. jako właściciela budynku wpisano „WKS LEGIA”. W kolejnych księgach nie wpisywano, kto jest właścicielem budynku, ale w przypadku niektórych mieszkańców w rubryce: miejsce pracy/zawód, wpisywano „WKS Legia” lub „CWKS Legia”. Z pieczęci potwierdzających zameldowanie wynika, że administratorem (organem dokonującym zameldowań i wymeldowań) był m.in. Zarząd Miejski w m.st. Warszawie – Okręgowe Biuro Meldunkowe, Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie – Urząd Ewidencji Ludności, Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej – Referat Meldunkowy.

Nadto materiał dowodowy zgromadzony przez Komisję wskazuje, że „CWKS Legia” użytkowała przed dniem 5 kwietnia 1958 r. cały obszar okalający przedmiotowy budynek, z wyłączeniem dawnego właściciela nieruchomości.

I tak Komisja zauważa, że m.in. w piśmie z 7 kwietnia 1948 r. Biuro Odbudowy Stolicy, Dyrekcja Planowania Przestrzennego adresowanym do M G wskazała, że w odpowiedzi na podanie z 27 maja 1948 r. Dyrekcja Planowania Przestrzennego Biuro Odbudowy Stolicy stwierdziła, że teren posesji Czerniakowska 169 przewidywany jest w opracowywanym planie zagospodarowania przestrzennego pod użyteczność publiczną (urządzenia sportowe). W uwagach pisma zaznaczono, że wszelkie roboty budowlane na omawianej posesji są niedopuszczalne.

Natomiast Biuro Odbudowy Stolicy, Dyrekcja Planowania Przestrzennego pismem z 10 września 1948 r. adresowanym do Wojskowego Klubu Sportowego „Legia”, Kierownictwo Budowy Stadionu wskazało, że w odpowiedzi na podanie z 25 sierpnia 1946 r. Dyrekcja Biura Odbudowy Stolicy stwierdza, że sytuacja frontowego budynku przy ulicy Czerniakowskiej 169 róg Łazienkowskiej jest sprzeczna z opracowywanym projektem zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy oraz, że sposób zabudowania działki jest sprzeczny z ustawą budowlaną. Podniesiono w piśmie także, że plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje rozebranie omawianego budynku. W uwagach zapisano, że Dyrekcja Planowania Przestrzennego biorąc pod uwagę potrzeby kierownictwa budowy stadionu W.K.S. Legia nie sprzeciwia się prowizorycznemu remontowi niezbędnej części budynku w parterze wyłącznie na cele biurowe. Omawiany budynek może być użytkowany

do końca 1951 r., z warunkiem rozbiórek po tym terminie na każde żądanie władz budowlanych.

Pismem z 13 marca 1948 r. Zarząd Wojskowego Klubu Sportowego „Legia” wystąpił do Wydziału Inspekcji Budowlanej m.st. Warszawy o przekazanie do rozbiórki domu przy ul. Czerniakowskiej 169/róg Łazienkowskiej.

Natomiast na mocy pozwolenia na rozebranie budynku z 22 października 1948 r. nr 3484/ib-IV-799/48 wydział Inspekcji Budowlanej Dzielnicy Południe udzielił Wojskowemu Klubowi Sportowemu Legia pozwolenia na rozbiórkę wypalonych murów budynku frontowego, narożnego, murowanego, mieszkalnego o wys. 1-3 kondygnacji przy ul. Czerniakowskiej 169.

W opisie dziennika rozbiórki nr 3819 wskazano, że dot. on rozbiórki murów wypalonych i częściowo zburzonego budynku przy ul. Czerniakowskiej 169 na zasadzie pozwolenia na rozbiórkę z 22 października 1948 r. nr 3484/ib-IV-799/48 wydanego przez wydział Inspekcji Budowlanej Dzielnicy Południe. Z karty dziennika wynika również, iż właścicielem nieruchomości jest Komitet Budowy Stadionu Wojskowego Klubu Sportowego, dziennik wydany 25 października 1948 r.

W piśmie z 5 listopada 1948 r. Wojskowy Klub Sportowy „Legia” zawiadomił Wydział Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego, że kierownictwo Budowy Stadionu W.K.S. „Legia”, że w budynku przy ul. Czerniakowskiej 169 zostały usunięte fragmenty zagrażające bezpieczeństwu publicznemu, mury rozebrane do parteru, gruz wywieziono, po czym roboty rozbiórkowe przerwane z powodu zamiaru Klubu odbudowy też budynku we własnym zakresie.

Natomiast przy piśmie z 22 grudnia 1948 r. Zarząd Miejski w m.st. Warszawie zawiadomił Wydział Inspekcji Budowlanej, że w dniu 22 grudnia 1948 r. wpłynął do zatwierdzenia projekt odbudowy budynku przy ul. Czerniakowskiej 169, budujący: Wojskowy Klub Sportowy „Legia”.

Z deklaracji 10189 z 22 stycznia 1949 r. inżyniera Działyńskiego wynika, że przejął on kierownictwo i nadzór techniczny nad remontem budynku parterowego przy ul. Czerniakowskiej 169 na nieruchomości należącej do właściciela W.K.S. „Legia” nr hip. 3006.

Jak wynika zaś z treści sprawozdania z 31 października 1951 r. Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie Wydział Inspekcji Budowlanej Centrala A. M. w zakresie wpisu Czerniakowska 169 wobec niezastosowania się przez C.W.K.S. Legia do zarządzenia z 21 września 1951 r. wstrzymującego budowę szopy – polecono Dzielnicy Śródmieście wystosować zarządzenie rozbiórki szopy w terminie 1- go miesiąca i przysłać wnioski o

ukaranie. W tym wypadku chodziło o samowolę budowlaną stanowiącą szopę drewnianą (ażurową) bez fundamentów przeznaczoną na suszarnię bielizny sportowej, o wymiarach 10 x 15 m.

W piśmie zaś z 27 listopada 1951 r. adresowanym do Ministerstwa Miast i Osiedli - W.K.S. Legia w związku z otrzymaniem pisma w sprawie rozbiórki komórek i suszarek na bieliznę wniósł prośbę o wydanie zezwolenia w celu umożliwienia wykorzystania powyższych urządzeń w ciągu zimy b.r. Zaznaczono przy tym, że wszystkie te urządzenia są prowizoryczne i w każdej chwili będą mogły być rozebrane, przez co nie będą hamowały żadnych prac przy budowie Centralnego Parku Kultury, który jest przewidziany na tym terenie. Bez tych prowizorycznych urządzeń Klub nie będzie w stanie zabezpieczyć sportowców w czystą odzież oraz opał.

Minister Budownictwa Miast i Osiedli 22 lutego 1952 r. po rozpatrzeniu sprawy z odwołania Centralnego Wojskowego Klubu Sportowego z 27 listopada 1951 r. w przedmiocie rozbiórki baraków – Ministerstwo utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję z tym, że omawiane baraki należy rozebrać w chwili realizacji urządzenia terenu przeznaczonego na budowę Centralnego Parku Kultury.

Zgodnie zaś z treścią sprawozdania z 20 sierpnia 1954 r. na skutek polecenia Kierownika Wydziału Inspekcji Budowlanej Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie na nieruchomości nr 169 przy ul. Czerniakowskiej róg Łazienkowskiej stwierdzono, po zbadaniu na miejscu, że na terenie „C.W.K.S.” od strony ul. Czerniakowskiej na terenie wojskowych są wykonywane roboty przy budowie budynku murowanego. W sprawozdaniu wskazano „Na teren mnie nie wpuszczono tłumacząc, iż budowa jest tajemnicą wojskową.”

Komisja ponadto zauważa, że z materiałów zgromadzonych w aktach Prezydenta m.st. Warszawy wynika m.in. że na mocy decyzji Prezydium Rady Narodowej GKM. VI. 25/28/64/58 z 6 czerwca 1968 r. stwierdzono, iż prawo użytkowania terenu położonego w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 o pow. 1 700 m² wygasło z dniem 1 października 1968 r.

Przedmiotowa decyzja została skierowana do Wojskowego Klubu Sportowego „Legia”, nie została przy tym skierowana do dawnej właścicielki nieruchomości M
G

Z protokołu przekazania budynków i terenu Wojskowej Administracji koszar nr 21 położonych m.in. przy ul. Czerniakowskiej 169 z 1 marca 1969 r. wynika, że udział w przejęciu wzięli strona przejmująca PDRN Warszawa Śródmieście Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkalnictwa przy udziale WKS „Legia” ob. M C 1 D

W protokole wskazano również, przedmiot przekazania nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169, to jest:

- 1) budynek murowany, parterowy, podpiwniczony, dach drewniany, mieszkalny, pow. zabudowy 538 m², kub. 4 219 m³ ;
- 2) cztery komórki drewniane o łącznej pow. zab. 42 m² kub. 88 m³
- 3) garaż drewniany o pow. zab.. 11 m², kub. 30 m³
- 4) cały teren posesji o pow. 2 632 m².

Zgodnie z treścią pozwolenia nr 169 z marca 1969 r. Zarząd Dróg i Mostów Wydział Budowy Trasy Mostowej zezwolił Zarządowi Dróg i Mostów na wykonanie na nieruchomości Warszawa ul. Czerniakowska 169 wykonanie następujących robót budowlanych: 1) rozbiórki budynku murowanego o kub. 4 219m³; 2) suszarni drewnianej o kub. 610 m³, 3) komórek drewnianych szt. 4 kub. 88 m³; 4) garażu drewnianego o kub. 30 m², kub. 88 m³,

W ocenie Komisji zwrócić należy uwagę na okoliczność, że wszystkie wskazane w ww. dokumentach budynki (budynek mieszkalny o pow. 538 m², cztery komórki drewniane o łącznej pow. 42 m², garaż drewniany o pow. zab.. 11 m²,) znajdowały się na terenie nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169 i zostały wybudowane przez inny podmiot aniżeli dawny właściciel nieruchomości przed dniem 5 kwietnia 1958 r.

W sprzeczności z ustaleniami Prezydenta m.st. Warszawy pozostaje również powierzchnia pod odbudowanym budynkiem mieszkalnym, bowiem organ ustalił, że wynosiła ona 462 m², natomiast z protokołu przekazania budynków wynika, iż budynek murowany, parterowy obejmował powierzchnię 538 m². Przedmiotowa okoliczność winna zostać wyjaśniona przez organ I instancji w ponownie procedowanym postępowaniu.

Z wyżej przywołanych przez Komisję dowodów wynika, że utrata faktycznego władztwa dawnej właścicielki nad całością przedmiotowej nieruchomości, mogła zaistnieć jeszcze przed datą 5 kwietnia 1958 r.

Przed wszystkim w piśmie z dnia 8 kwietnia 1948 r. do M G Biuro Odbudowy Stolicy wskazało, że teren ten jest przewidziany w opracowywanym planie zagospodarowania przestrzennego „pod użyteczność publiczną (urządzenia sportowe)” oznajmiając jednocześnie: „wszelkie roboty budowlane na omawianej posesji niedopuszczalne”. W związku z powyższym mając na uwadze treść pisma Biura Odbudowy Stolicy prowadzenie wszelkich robót budowlanych przez dawną właścicielkę było niedopuszczalne.

Komisja w podejmowanych rozważaniach uwzględniła również treść umowy z 21 sierpnia 1948 r. 332/BS/48 zawartej pomiędzy M G a Zarządem Wojskowego Klubu Sportowego „Legia”, w której M G przekazała Kier. Bud. Stadionu W.K.S. „Legia” rozbiórkę wypalonego budynku przy ul. Czerniakowskiej 169 na następujących warunkach: 1. Cegła i cały materiał jak: parkan bruk i inne znajdujące się na terenie wymienionej posesji przechodzi na własność W.K.S. „Legia”, 2. „W.K.S. „Legia zobowiązuje się wykonać rozbiórkę z zachowaniem obowiązujących przepisów; 3. Właścicielka nie wnosi żadnego sprzeciwu do częściowej rozbiórki murów i czasowego użytkowania pozostałych części budynku po doprowadzeniu ich do stanu używalności; 4. Tytułem odszkodowania za wymienione w p.1 materiały W.K.S. „Legia” wypłaca właścicielce domu sumę zł 70.000. Właścicielka stwierdziła przy tym, że suma ta wyczerpuje całość jej roszczeń z tego tytułu.

W odniesieniu do przedmiotowej umowy Komisja pragnie zauważyć, że odnosi się ona wyłącznie do kwestii rozbiórki budynku, przy czym żaden z jej zapisów nie podejmuje kwestii gruntu. W przedmiotowej zaś umowie w istocie rzeczy W.K.S. „Legia” zobowiązał się do wykonania rozbiórki zniszczonego budynku, a przy tym tytułem odszkodowania wypłacił kwotę 70 000 zł za materiały budowlane uzyskane w toku rozbiórki, które to zostały wykorzystane przez klub. Ponadto należy zauważyć, że powyższa umowa jest z 1948 r., natomiast dowody zgromadzone przez Komisję wskazują zdarzenia faktyczne i prawne do daty 5 kwietnia 1958 r. z których wynika, że utrata faktycznej możliwości władania tą nieruchomością mogła nastąpić przed tą datą.

Komisja zgadza się przy tym z ustaleniem Społecznej Rady zawartym w opinii, że od 1949 roku M G , ani upoważniona przez nią administratorka, E Z , nie czyniły żadnych kroków, które mogłyby świadczyć o władaniu nieruchomością przy ul. Czerniakowskiej 169 przez jej przedwojennego właściciela. W ruinach domu w 1945 r. zamieszkali ludzie, bez żadnych umów i bez wnoszenia opłat. Wyjątkiem był dozorca pilnujący budynku i placu. Właściwy organ budowlany w latach 1948-1949 wielokrotnie wzywał właścicielkę i administratorkę do opróżnienia zamieszkałych pomieszczeń i do rozbiórki do poziomu terenu ruin, które groziły zawaleniem. Nadmienić przy tym wymaga, że od 1949 r. w zgromadzonej dokumentacji brak jest śladu wskazującego na okoliczność, ażeby dawna właścicielka faktycznie władała przedmiotowym terenem. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że możliwość ta została wyłączona. Potwierdzeniem powyższego w ocenie Społecznej Rady jest chociażby powoływane już sprawozdanie z 20 sierpnia 1954 r. z którego wynika, że osoba dokonująca kontroli nie mogła uzyskać wstępu na posesję uzyskując informacje, iż budowa jest tajemnicą wojskową. Z przedmiotowego sprawozdania

wynika, że powszechny dostęp do terenu przedmiotowej nieruchomości dla osób trzecich w dacie jego sporządzenia był wyłączony. Zgodzić się należy przy tym z spostrzeżeniem Społecznej Rady, że skoro osoba wykonująca kontrolę nie mogła uzyskać dostępu do przedmiotowego terenu szczególnie – zarządzanego przez wojsko – to tym bardziej tego dostępu nie mogła również uzyskać jego dawna właścicielka.

Ponadto należy zauważyć, że już od 1949 r. wszelka korespondencja urzędowa dot. przedmiotowego terenu, kierowana jest już wyłącznie do W.K.S. „Legia”.

Wbrew zaś poczynionym przez Prezydenta m.st. Warszawy ustaleniom, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że całość przedmiotowej posesji była we faktycznym władaniu innego podmiotu, aniżeli dawny właściciel przedmiotowej nieruchomości. Zauważyć bowiem należy, że chociażby decyzja Prezydium Rady Narodowej GKM. VI. 25/28/64/58 z 6 czerwca 1968 r. w której stwierdzono, iż prawo użytkowania terenu położonego w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 o pow. 1 700 m² na rzecz W.K.S. Legia wygasło z dniem 1 października 1968 r. oraz protokół z 1 marca 1969 r. w którym wskazano w p. 4, że przekazaniu podlega cały teren posesji o pow. 2 632 m². Przedmiotowe dokumenty odnoszą się do całej powierzchni nieruchomości przy ul. Czerniakowskiej 169. Na mocy decyzji Prezydium Rady Narodowej z 6 czerwca 1968 r. wygaszono prawo użytkowania tego terenu Wojskowemu Klubowi Sportowemu Legia, nie zaś dawnym właścicielom nieruchomości. Przekazującymi przedmiotowy teren pod inwestycje 1 marca 1969 r. byli przedstawiciele „WKS Legia”.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego we wzajemnym powiązaniu można stwierdzić, że przynajmniej od 1949 r. podmiotem faktycznie władającym przedmiotowym terenem była W.K.S. Legia, nie zaś jego dawni właściciele. To wojskowy klub sportowy dokonał odbudowy zniszczonego budynku, to ten samy klub dokonał również zagospodarowania całego terenu przedmiotowej nieruchomości i z niego korzystał przynajmniej na przestrzeni całych lat 50 tych ubiegłego wieku. Kwestią drugorzędną w tym kontekście pozostaje okoliczność, iż część zabudowy dokonanej w tym czasie przez klub W.K.S. Legia miały charakter samowoli budowlanych. Wszelkie czynności faktyczne w tym zakresie były wykonywane przez klub, nie zaś dawnych właścicieli nieruchomości. Nie można tracić przy tym również z pola optyki okoliczność, że Minister Budownictwa Miast i Osiedli 22 lutego 1952 r. po rozpatrzeniu sprawy z odwołania Centralnego Wojskowego Klubu Sportowego z 27 listopada 1951 r. w przedmiocie rozbiórki baraków – Ministerstwo utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję z tym, że omawiane baraki należy rozebrać w chwili realizacji urządzenia terenu przeznaczonego na budowę Centralnego Parku Kultury.

Przedmiotowym rozstrzygnięciem Ministra Budownictwa Miast i Osiedli w istocie rzeczy wstrzymano rozbiórkę baraków do czasu realizacji inwestycji w postaci budowy Centralnego Parku Kultury. W związku z powyższym można przyjąć, że W.K.S. Legia była podmiotem uprawnionym i faktycznie zarządzającym przedmiotowym terenem.

W ocenie Komisji w sprawie koniecznym jest ponowne zbadanie przedmiotowej kwestii przez organ pierwszej instancji. Nakreślone wyżej uchybienia proceduralne organu w sferze gromadzenia i oceny dowodów już uzyskanych miały istotny wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, gdyż treść wydanego rozstrzygnięcia jest odmienna, aniżeli wnioski wypływające z dotychczas przedstawionego materiału dowodowego sprawy.

3.5. Naruszenie art. 107 § 1 oraz 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego

Elementem koniecznym prawidłowo wydanej decyzji administracyjnej jest precyzyjne określenie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, sformułowanie precyzyjnej osnowy rozstrzygnięcia oraz jej uzasadnienie faktyczne i prawne. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a. uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

W realiach niniejszej sprawy podkreślenia wymaga okoliczność, że pierwszy złożony w sprawie wniosek dotyczył odszkodowania za całą przedmiotową nieruchomość o obszarze o pow. 2632, 41 m², przy czym organ w osnowie decyzji jedynie rozstrzygnął o powierzchni 2.170 m².

W uzasadnieniu decyzji jedynie zdawkowo wskazano, że w ocenie Prezydenta m.st. Warszawy z powyższego wynika, że byli właściciele utracili faktyczną możliwość władania częścią nieruchomości o pow. 2.170 m² (pow. 2.632 m² pomniejszona o pow. 462 m² zajęta odbudowanym budynkiem) po dniu 5 kwietnia 1958 r.

Nadmienić należy, iż organ nie wypowiedział się w wydanej decyzji, czy obszar powierzchni 462 m² zajęty odbudowanym budynkiem spełnia przesłanki określone w treści art. 215 ust. 2 u.g.n., czy też nie.

Analiza akt sprawy nie potwierdza przy tym okoliczności, ażeby w sprawie wydawane były kolejne decyzje.

Jak wynika zaś z powyższego Prezydent m.st. Warszawy nie rozpoznał wniesionego w sprawie wniosku w całości.

Nadmienić przy tym należy, że treść wniosku, który wszczyna postępowanie administracyjne, zależna jest jedynie od woli wnioskodawcy. Organ administracyjny nie ma żadnych podstaw prawnych, by samodzielnie, bez zgody wnioskodawcy złożony wniosek zmieniać, uzupełniać bądź modyfikować (wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 1275/19).

Nadto zarówno osnowa rozstrzygnięcia decyzji jak i jej uzasadnienie nie wyjaśniają przyczyn wydania decyzji częściowej. Organ nie wskazał również, że wydaje decyzję o charakterze częściowym. Nie poinformowano przy tym również o przybliżonym terminie dalszego rozpoznania sprawy.

Podkreślenie przy tym wymaga również okoliczność, iż na mocy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 28 listopada 2011 r. w sprawie I SAB/Wa 289/11 zobowiązał Prezydenta m.st. Warszawy do rozpoznania wniosku o odszkodowanie za nieruchomość położoną w Warszawie przy ul. Czerniakowskiej 169 , nr hip. 3006 A.

Przedmiotowy zaś wyrok nie został wykonany w całości, bowiem w wydanej dotychczas decyzji nie orzeczono o całości żądania stron zawartych we wniosku.

Zgodnie zaś z tezą wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie sygn. akt II OSK 889/16 z dnia 9 listopada 2016 r. rozstrzygnięcie jest bezwzględnie obowiązującym elementem każdej prawidłowo wydanej decyzji administracyjnej. Treść rozstrzygnięcia jest zawsze związana z przedmiotem postępowania i stanowi swoistą odpowiedź organu na postawione w podaniu żądanie strony. Stanowi ono o uprawnieniu lub obowiązku, wyrażanym najczęściej w postaci formuły: przyznaję, ustaląm, zezwalam, odmawiam itp. Oznacza to, że rozstrzygnięcie administracyjne nakłada na stronę postępowania administracyjnego obowiązek określonego zachowania, który to obowiązek powinien być wyrażony precyzyjnie, bez niedomówień i możliwości różnej interpretacji.

W ocenie Komisji osnowa wydanego w sprawie rozstrzygnięcia Prezydenta m.st. Warszawy nie została sformułowana w sposób precyzyjny, jest przy tym na tyle ogólnikowa i niejasna – przez co stwarza możliwości różnej interpretacji za jaki to właściwie obszar orzeczono w niniejszej sprawie odszkodowanie.

Należy przy tym wskazać, że w doktrynie prawa administracyjnego dokonuje się podziału decyzji administracyjnych na częściowe i całkowite, w zależności od tego, w jaki sposób rozstrzygają sprawę w nawiązaniu do treści wniosku strony (por. Cz. Martysz (w:) G. Łaszczyca, A. Martysz, A. Matan, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz (do art. 104) Tom II, Warszawa 2007, s. 26). Rozstrzygnięcie sprawy co do istoty powoduje

skutek materialnoprawny, kiedy rozstrzyga się o obowiązkach lub uprawnieniach konkretnego adresata decyzji administracyjnej. Rozstrzygając o istocie sprawy, organ może uczynić to w części. Powyższe oznacza, że rozstrzyga o części obowiązków lub o części uprawnień, jednakże decyzję częściową organ może wydać tylko, gdy sprawa jest podzielna, tzn. można z niej wyodrębnić części nadające się do rozstrzygnięcia względnie samodzielnego (por. J. Borkowski (w:) B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2008, s. 493), (V. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Łodzi z dnia 4 lutego 2010 r. I SA/Łd 1146/09, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

Dodać należy, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie sądów administracyjnych poglądem, charakter decyzji częściowej ma tylko taka decyzja, w której w sposób wyraźny podano, iż jest to decyzja częściowa (por. wyrok NSA z dnia 14 marca 2002 r., sygn. akt I SA 2126/00). Wydanie decyzji częściowej powoduje bowiem zakończenie sprawy w danej instancji administracyjnej jedynie w zakresie objętym częściowym rozstrzygnięciem. W pozostałym zakresie sprawa przed organem administracji jest nadal zawisła, a organ ma obowiązek dokonać jej odrębnego rozstrzygnięcia (V. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Łodzi z dnia 4 lutego 2010 r. I SA/Łd 1146/09, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

W przypadku wydania decyzji częściowej (art. 104 § 2 KPA) konieczne jest wyraźne wskazanie tego faktu w treści decyzji. Brak określenia granic rozstrzygnięcia uniemożliwia stronie postępowania, a w dalszej kolejności organowi odwoławczemu i sądom, dokonanie oceny kompletności rozstrzygnięcia zawartego w takiej decyzji. W przypadku zaś postępowania wszczętego na wniosek strony rozstrzygnięcie organu administracji winno co do zasady obejmować pełny zakres żądania. Rozstrzygnięcie częściowe, jako wyjątek od tej zasady, winno być zatem skonstruowane w taki sposób, by nie było żadnych wątpliwości co do jego zakresu (V. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Łodzi z dnia 4 lutego 2010 r. I SA/Łd 1146/09, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

Skoro celem postępowania administracyjnego i kończącej je decyzji ma być załatwienie sprawy, winna ona co do zasady być kompletna i rozstrzygać w przedmiocie całego żądania strony. Zasadą w postępowaniu administracyjnym winno być rozpatrzenie i rozstrzygnięcie sprawy administracyjnej co do jej istoty jedną decyzją administracyjną, a częściowe decyzje stanowić powinny wyjątek związany z charakterem przedmiotu postępowania, przy czym w przypadku konieczności wydania decyzji częściowej organ administracji w uzasadnieniu decyzji winien wskazać przyczyny takiego częściowego

rozstrzygnięcia oraz poinformować o trybie i terminie rozpatrzenia pozostałej części sprawy (V. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Warszawie z dnia 17 stycznia 2008 r. I SA/Wa 1446/07, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

Zgodnie zaś z orzeczeniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 31 stycznia 2018 r. II OSK 914/16 (...) Braki we wskazaniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a tym jest brak wskazania art. 104 § 2 KPA w decyzji organu I instancji, nie stanowią bowiem naruszenia przepisu, którego błędnie nie wskazano, lecz mogą być oceniane jedynie w kategorii naruszenia art. 107 § 1, względnie art. 107 § 3 KPA, przy czym zaistnienie tego rodzaju naruszenia jako przesłanki uchylecia decyzji musi być oceniane także pod kątem istotnego wpływu na treść rozstrzygnięcia. (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 stycznia 2018 r. II OSK 914/16, [www://orzeczenia.nsa.gov.pl/](http://orzeczenia.nsa.gov.pl/)).

W ocenie Komisji obowiązkiem organu administracji jest określenie w sposób precyzyjny i niebudzący wątpliwości osnowę wydanego rozstrzygnięcia. Kwestia precyzyjnego formułowania rozstrzygnięcia jest tym istotniejsza właśnie w decyzjach w przedmiocie odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości. Podkreślenia przy tym wymaga, że rozpoznawany wniosek dotyczy odszkodowania finansowego w znacznej kwocie, co w ocenie Komisji implikuje szczególny obowiązek skrupulatnego i precyzyjnego formułowania rozstrzygnięć w tym zakresie.

W ocenie Komisji, w rozpatrywanej sprawie kontrolowana decyzja nie spełnia wskazanych wymogów. Przedstawiony w uzasadnieniu decyzji stan faktyczny sprawy jest w ocenie Komisji niepełny, a przez to podjęte rozstrzygnięcie nieprzekonujące. Wnioski Prezydenta m.st. Warszawy wynikające ze zgromadzonego materiału dowodowego nie mogą być w obecnym stanie sprawy zaakceptowane, ponieważ nie zostały wszechstronnie rozważone, z uwzględnieniem okoliczności wynikających z innych dowodów. Część ustaleń faktycznych poczynionych przez organ budzi uzasadnione wątpliwości, co świadczy przy tym o braku ich wszechstronnego wyjaśnienia ze strony Prezydenta m. st. Warszawy. Ponadto organ nie wyjaśnił przyczyn które spowodowały wydanie decyzji częściowej, jak również nie wskazał wytycznych co do dalszego rozpoznania wniosku. Uzasadnienie wydanej decyzji przy tym nie wyjaśnia wszystkich występujących w sprawie wątpliwości, dlatego też nie spełnia kryteriów określonych w treści art. 104 § 2 i 107 § 1 i § 3 K.p.a..

IV. Podstawy uchylecia decyzji w całości

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której uchyla decyzję reprivatyzacyjną w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał ostateczną decyzję reprivatyzacyjną, jeżeli decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie.

Natomiast z art. 30 ust. 1 pkt 4 a ww. ustawy Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-4, jeżeli stwierdzono inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności jeżeli stroną postępowania o wydanie decyzji reprivatyzacyjnej była osoba, która nie była osobą uprawnioną w rozumieniu art. 7 ust. 1 dekretu, osobę uprawnioną reprezentował kurator ustanowiony dla osoby nieznannej z miejsca pobytu, a nie było podstaw do jego ustanowienia, ustanowiono kuratora spadku działającego w imieniu osoby nieżyjącej lub z naruszeniem przepisów o dziedziczeniu, w tym przepisów dotyczących dziedziczenia spadków wakujących lub nieobjętych, lub stwierdzono naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy.

Według Komisji w sprawie zrealizowały się przesłanki z art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r.

Decyzja o ustaleniu i wypłacie odszkodowania została wydana w oparciu niezupełne ustalenia w zakresie stanu faktycznego, w tym również organ nie zebrał pełnego materiału dowodowego w niniejszej sprawie, zaniechano również jego prawidłowej oceny – zgodnie z dyrektywami wpływającymi z art. 80 k.p.a. W szczególności z uwagi na brak prawidłowego ustalenia przeznaczenia nieruchomości pod budownictwo jednorodzinne (tj. w oparciu o prawidłowo przeprowadzone w tym zakresie dowody) oraz ustalenia rzeczywistego momentu utraty przez dawnego właściciela nieruchomości faktycznej możliwości władania nieruchomością gruntową.

Tymczasem ustalenie powyższych okoliczności jest warunkiem niezbędnym by móc stwierdzić, że w sprawie wystąpiły kumulatywnie wszystkie przesłanki kwalifikujące omawianą nieruchomość do ustalenia i przyznania odszkodowania. Ponadto w niniejszej sprawie w ocenie Komisji doszło do naruszeń normy proceduralnej które stanowi o obowiązku wyczerpującego uzasadnienia wydanej decyzji.

Prezydent m.st. Warszawy naruszył tym samym art. 7, art. 77 § 1, art. 80 k.p.a., a także 107 § 1 i 3 k.p.a. Ponadto na skutek wyżej wymienionych naruszeń prawa procedury administracyjnej organ mógł naruszyć normy wynikające z treści art. 215 ust. 2 u.g.n.

W konsekwencji Komisja uznała, że decyzja Prezydenta m.st. Warszawy podlega uchyleniu w całości i przekazaniu do jej ponownego rozpoznania.

V. Przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Prezydentowi m.st. Warszawy

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Komisja uchyła decyzję reprivatyzacyjną w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał ostateczną decyzję reprivatyzacyjną, jeżeli decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Stosownie do treści art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., wydając decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 3, Komisja wskazuje okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Zapatorywania prawne i wskazania Komisji co do dalszego postępowania są wiążące dla organu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Wskazany w art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. zwrot „*konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie*”, jest zwrotem ocennym i stwierdzenie tej okoliczności oznacza konieczność przeprowadzenia przez organ (Prezydenta m.st. Warszawy) postępowania wyjaśniającego w całości lub znacznej części.

Komisja pragnie podkreślić, że w sprawie o wysoce zbliżonym stanie faktycznym, i co nader istotne – orzeczeniu zapadłym na gruncie sprawy Komisji – Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w pełni podzielił kluczowe ustalenia niniejszego organu.

Wspominanym zaś wyżej orzeczeniem jest wyroku WSA w Warszawie z 12 sierpnia 2020 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 1275/19 w którym trafnie uznał, że w rozpatrywanej sprawie spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 9 marca 2017 r., co z kolei uzasadniało zastosowanie przez Komisję art. 29 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy, a w konsekwencji uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Prezydentowi. Podkreślić należy, co było już wyjaśniane powyżej, że przekazanie przez Komisję sprawy do rozpoznania organowi, który ją wydał, uzasadnione jest zakresem postępowania dowodowego, który ma zostać ponownie przeprowadzone. Wyjaśnieniu podlegać ma bowiem zaistnienie jednego z dwóch warunków, od spełnienia których uzależnione jest przyznanie wnioskowanego odszkodowania. Oceniając tę kwestię, Sąd miał również na uwadze, że wobec obszerności materiału dowodowego, zarówno już istniejącego, jak i pozostałego do uzupełnienia, niezwykle istotne jest zapewnienie stronom postępowania możliwości udziału w tym postępowaniu (art. 10 § 1 k.p.a.), a w szczególności możliwości ewentualnego zakwestionowania wydanego przez organ pierwszej instancji

rozstrzygnięcia, poprzez możliwość skorzystania z uprawnienia do złożenia odwołania, skutkującego ponownym rozpatrzeniem sprawy przez organ drugiej instancji, czyli zachowanie zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego (art. 16 k.p.a). Sytuacja zaś opisana w wyżej wymienionym orzeczeniu sądu ma również zastosowanie także i na gruncie niniejszej sprawy. Podkreślenia bowiem wymaga, że w niniejszej sprawie wyjaśnienia wymagają wszystkie kluczowe przesłanki zastosowania normy art. 215 ust. 2 u.g.n.

Podkreślenia nadto wymaga, że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie m.in. w wyroku z 23 marca 2022 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 788/20, w wyroku z 11 marca 2022 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 995/20, w wyrokach z 23 lutego 2022 r. w sprawach sygn. akt. I SA/Wa 2623/19 i I SA/Wa 2661/19 czy też w wyroku z 22 czerwca 2021 r. w sprawie sygn. akt I Sa/Wa 786/20 co do zasady podzielił ustalenia Komisji i oddalił wniesione w sprawie skargi. Przedmiotowe zaś przywołane sprawy miały wysoce zbliżony stan faktyczny do sprawy niniejszej.

Analiza kontrolowanej decyzji Prezydenta m.st. Warszawy prowadzi do wniosku, że postępowanie nie zostało przeprowadzone prawidłowo, a dokonane przez organ ustalenia są w tym zakresie wadliwe. W konsekwencji ocena dokonana na podstawie przyjętych ustaleń nie znajduje umocowania w zgromadzonym materiale dowodowym i jest co najmniej przedwczesna. Z uwagi na niejasności zebranego materiału dowodowego za wadliwe należy uznać ustalenia organu w zakresie przesłanki przeznaczenia nieruchomości pod budownictwo jednorodzinne jak i kwestii utraty przez dawnego jej właściciela nieruchomości możliwości faktycznego władztwa nad przedmiotową nieruchomością po dniu 5 kwietnia 1958 r. Nadto usunięcia wymaga również stwierdzone uchybienie co do braku rozpoznania wniesionego w sprawie wniosku w całości.

Z uwagi na skalę jak i mnogość występujących w sprawie naruszeń koniecznym jest w ocenie Komisji jej ponowne rozpoznanie przez Prezydenta m.st. Warszawy. W tym zakresie należy podkreślić, że w sprawie koniecznym jest przeprowadzenie kluczowych czynności dowodowych jak i wyjaśniających, celem rozpoznania niniejszego wniosku o odszkodowanie w sposób wolny od wad. Nader istotna jest przy tym okoliczność, że z uwagi na skalę stwierdzonych przez Komisję naruszeń w niniejszej sprawie w istocie rzeczy należy przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w całości, tj. w zakresie wszystkich kluczowych przesłanek przewidzianych w treści art. 215 ust. 2 u.g.n. Dlatego też w ocenie Komisji zasadnym jest ponowne rozpoznanie niniejszej sprawy przez organ pierwszej

instancji, bowiem w istocie rzeczy Prezydent m.st. Warszawy w niniejszym postępowaniu w znikomym stopniu przeprowadził postępowanie wyjaśniające.

W odniesieniu do przesłanki „planistycznej” w ocenie Komisji ustalenia Prezydenta m.st. Warszawy zawarte w uzasadnieniu kontrolowanej nie zostały poparte odpowiednim materiałem dowodowym. W tym zaś zakresie organ pierwszej instancji winien zlecić uzupełnienie fragmentu uzyskanego planu o precyzyjne i czytelne wykreślenie bieglego specjalisty, uwzględniające przy tym granice dawnych działek hipotecznych, na powołanego zgodnie z regulacjami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego, aby było w ogóle wiadomo gdzie się znajduje przedmiotowa nieruchomość na ogólnym planie zabudowy m.st. Warszawy, zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych dnia 11 sierpnia 1931 r. Czego obecnie brak. I tak na podstawie kompletnego materiału dowodowego organ winien dokonać stosownych ustaleń w sprawie, które następnie w sposób kompleksowy powinny zostać opisane (ocenione) w treści wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

W takim przypadku koniecznym jest również podjęcie próby wyjaśnienia, czy dla przedmiotowego terenu nie przystąpiono do prac celem przygotowania planu szczególnego zabudowy. Zauważyć bowiem należy, że ewentualne uzyskanie informacji nawet w zakresie prowadzonych prac przygotowawczych do uchwalenia planu szczegółowej zabudowy mogą dostarczyć organowi cenne informacje, ułatwiające interpretację postanowień przedmiotowego o planu ogólnego zabudowy.

W odniesieniu zaś do przesłanki utraty przez dawnego właściciela nieruchomości możliwości faktycznego władania nią przed dniem 5 kwietnia 1958 r., okoliczności zasygnalizowane przez Komisję w pkt. 1.3. decyzji dokumenty i informacje tam wskazane mogą świadczyć o możliwości utraty faktycznego władztwa nad przedmiotową nieruchomością przed dniem 5 kwietnia 1958 r., niemniej wymagają one uzupełnienia o kolejne dowody, w tym również wszechstronnej analizy. Wymagającą wyjaśnienia w tym zakresie okolicznością jest chociażby kwestia stwierdzonej sprzeczności co do ustaleń Prezydenta m.st. Warszawy co do kwestii powierzchni zajmowanej pod odbudowanym budynkiem na przedmiotowej nieruchomości, bowiem organ ustalił, że wynosiła ona 462 m², natomiast z protokołu przekazania budynków wynika, iż budynek murowany, parterowy obejmował powierzchnię 538 m². Przedmiotowa okoliczność winna zostać wyjaśniona przez organ I instancji w ponownie procedowanym postępowaniu.

Dlatego też w ocenie Komisji koniecznym jest podjęcie próby uzupełnienia zebranego materiału dowodowego m.in. poprzez wystąpienie do wszystkich instytucji mogących posiadać odpowiednie informacje w tym zakresie. Po zebraniu zaś odpowiedniego materiału

dowodowego w tym zakresie, koniecznym może okazać się również przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego geodety na okoliczność precyzyjnego ustalenia obszaru w jakim ustalone zdarzenia faktyczne odpowiadają granicom i obszarom przedmiotowej działki hipotecznej, powołanego zgodnie z regulacjami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego. Dopiero zaś kompleksowo uzupełniony materiał dowodowy, oceniony przy tym zgodnie z zasadami logiki może pozwolić na wyjaśnienie w tym zakresie istniejących wątpliwości.

Na podstawie analizy akt sprawy stwierdzono, że Prezydent m.st. Warszawy nie przeprowadzał pod tym kątem czynności dowodowych w niniejszej sprawie, w ocenie zaś Komisji poszerzenie zgromadzonego materiału dowodowego o takie dowody pozwoli na precyzyjne wyjaśnienie daty utraty faktycznej możliwości władania nieruchomością przez poprzedniego właściciela.

Poczynione zaś w tym zakresie ustalenia organu obarczone są istotnymi wadami, które w tym zakresie dyskwalifikują przedmiotowe rozstrzygnięcie.

Nadto Prezydent m.st. Warszawy winien się odnieść i rozpoznać w całości wniosek inicjujący przedmiotowe postępowanie, nie zaś odnosić się tylko do jego określonej części.

Organ winien przy tym w kompleksowy sposób wyjaśnić wszelkie zasygnalizowane w uzasadnieniu decyzji Komisji wątpliwości powstałe w niniejszej sprawie.

VI Strony postępowania rozpoznawczego

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Zasadą jest, że ustalenie interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym następuje w toku postępowania, przy zachowaniu reguł prawa obrony przyznanej przepisami prawa procesowego. Wprawdzie postępowanie przed Komisją jest odrębnym postępowaniem, to nie do przyjęcia jest, że obowiązują inne reguły ochrony interesu prawnego. Interes prawny ma strona (strony) postępowania reprivatyzacyjnego, jednostki, których pozbawiono prawa do udziału w postępowaniu zwykłym oraz jednostki, których interes prawny wynika z następstwa prawnego, zarówno co do stron uczestniczących w postępowaniu, jak i pozbawionych tego udziału (por. wyrok NSA z dnia 10 lutego 2009 r., sygn. akt I OSK 329/08).

Za strony przedmiotowego postępowania Komisja uznała: Miasto Stołeczne Warszawę, B A1 G (jako następcę prawnego T Z G

Ż...), A... W... G... b, M... ę Jc... K... – Z... 5... M...
G... a, P... i J... G... o. W tym miejscu należy nadmienić, że zgodnie z treścią aktu
poświadczenia dziedziczenia z 9 lipca 2020 r. Repertorium A nr... spadek po T...
Z... C... – Z... córce Lu... i M... nabył w całości z dobrodziejstwem
inwentarza B... A... i C... i, syn P... i K... . Dlatego też Komisja uznała B...
G... jako następcę prawnego T... Z... G... Ż...

Stosownie zaś do treści art. 16a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, Komisja może wszcząć postępowanie rozpoznawcze w razie wniesienia przez prokuratora sprzeciwu od ostatecznej decyzji reprivatyzacyjnej do organu właściwego do wznowienia postępowania albo uchylecia lub zmiany tej decyzji. W razie wszczęcia postępowania rozpoznawczego, w sprawie o której mowa w ust. 1, prokuratorowi służą prawa strony. Z kolei zgodnie z treścią art. 16b powołanej ustawy prokurator niezwłocznie zawiadamia Komisję o wniesieniu sprzeciwu, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia m.st. Warszawę oraz pozostałe strony postępowania. Jeżeli decyzja została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy. Z treści cytowanego przepisu wynika, że stroną postępowania rozpoznawczego przed Komisją jest m.st. Warszawa reprezentowane przez Prezydenta m.st. Warszawy.

VII Kwestia braku podstaw do nałożenia obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia

Zgodnie z treścią art. 31 ust. 1 ustawy „w decyzji, o której mowa w art. 29 ust. 1, Komisja może nałożyć obowiązek zwrotu równowartości nienależnego świadczenia na osobę: 1) na rzecz której wydano decyzję reprivatyzacyjną; 2) działającą w postępowaniu o wydanie decyzji reprivatyzacyjnej w imieniu lub na rzecz osoby, o której mowa w pkt 1, jeśli przeniesiono na nią prawo wynikające z tej decyzji lub faktycznie władała nieruchomością, której dotyczyła decyzja.”

W ocenie Komisji nałożenie obowiązku zwrotu równowartości nienależnego świadczenia na beneficjentów decyzji jest wykluczone z uwagi na charakter podjętego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W tym miejscu należy podkreślić, że w niniejszej sprawie wydano rozstrzygnięcie na podstawie art. 29 ust. 1 pkt. 3 w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4a ustawy z 9 marca 2017 r., tj.

wydano orzeczenie o charakterze kasatoryjnym skutkujące koniecznością ponownego rozpatrzenia sprawy przez organ I instancji.

Zgodnie zaś z ust. 2 art. 31 ustawy; zakres zwrotu równowartości nienależnego świadczenia określa Komisja, przy czym nie ustala zakresu, wartości ani obowiązku zwrotu nakładów na rzecz osób, o których mowa w ust. 1. Równowartość obejmuje wartość korzyści uzyskanych przez te osoby z powodu władania lub rozporządzenia w zamian nieruchomości warszawskiej lub jej części, w szczególności cenę, czynsz lub inne pożytki (...).

Natomiast z treści art. 2 ust. 4 ww. ustawy wynika, że przez nieodwracalne skutki prawne należy rozumieć stan prawny powstały wskutek przeniesienia prawa własności albo prawa użytkowania wieczystego nieruchomości warszawskiej na osobę trzecią, o ile nie nastąpiło ono nieodpłatnie lub na rzecz nabywcy działającego w złej wierze, lub zagospodarowania nieruchomości warszawskiej na cele publiczne (...).

Mając na uwadze wykładnię wyżej wskazanych przepisów, należy wskazać, że uprawnienie organu do nałożenia obowiązku zwrotu równowartości nienależnego świadczenia odnosi się do rozstrzygnięcia Prezydenta m.st. Warszawy dotyczącego decyzji ustanawiającej użytkowanie wieczyste, nie zaś decyzji ustalającej odszkodowanie.

W niniejszej zaś sprawie Prezydent m.st. Warszawy orzekł o wypłacie odszkodowania w określonej kwocie pieniężnej, co w ocenie Komisji wyklucza możliwość orzeczenia o obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia.

Ponadto wydanie zaś decyzji uchylającej w całości decyzję Prezydenta m.st. Warszawy i przekazania sprawy do jej ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji wyklucza możliwość orzeczenia w tym samym rozstrzygnięciu o obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia, jednakże warunkuje obowiązek wyegzekwowania zwrotu wypłaconej kwoty na zasadach ogólnych.

Ewentualne zaś orzekanie w tożsamym rozstrzygnięciu o obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia pozostawałoby w sprzeczności z charakterem wydanej przez Komisję decyzji, gdyż takie rozstrzygnięcia na obecnym etapie postępowania wzajemnie się wykluczają.

W tym kontekście podkreślenia wymaga okoliczność, że w niniejszej sprawie, z uwagi na stwierdzone przez Komisję w badanej decyzji naruszenia prawa - rozstrzygnięto o uchyleniu przedmiotowej decyzji w całości i przekazaniu sprawy Prezydentowi m.st. Warszawy do ponownego rozpoznania. Należy mieć przy tym również na uwadze, że wytyczne co do ponownego rozpoznania sprawy nie mogą przy tym narzucać organowi I instancji konkretnego rozstrzygnięcia. Wszak kwestia oceny zasadności wypłaty orzeczonego

przez Prezydenta m.st. Warszawy odszkodowania będzie przedmiotem kompleksowej oceny w toku ponownego rozpoznania sprawy. Powyższe zaś oznacza, że kwestia ostatecznej oceny co do kwestii spełnienia w niniejszej sprawie wszystkich przesłanek określonych w treści art. 215 ust 2 u.g.n. pozostaje kwestią otwartą.

Przedmiotowe zaś rozważania uzyskały akceptację Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w dotychczas wydawanych wyrokach w sprawach zapadłych na gruncie decyzji Komisji (por. min. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 29 listopada 2021 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 984/20.)

VIII. Konkluzja

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 30 ust. 1 pkt 4a Komisja uchyliła w całości decyzje Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 17 lipca 2012 roku nr 338/GK/DW/2012 i przekazała sprawę Prezydentowi m.st. Warszawy do ponownego rozpatrzenia.

PRZEWODNICZĄCY
Komisji do spraw reprivatyzacji
nieruchomości warszawskich
Przewodniczący Komisji
Sebastian Kaleta

Pouczenie:

1. Niniejsza decyzja jest ostateczna (art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r.). Strona może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jasna 2/4, 00-013 Warszawa, za pośrednictwem Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 52 § 1, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2022 r. poz. 329 dalej: p.p.s.a.). Skarga powinna czynić zadość wymogom określonym w art. 57 p.p.s.a. Do skargi należy dołączyć jej odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich stronom (w tym dla tut. organu), a ponadto jeżeli w Sądzie nie złożono załączników w oryginale po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych (art. 47 § 1 p.p.s.a.).
2. Zgodnie z art. 57 § 5 k.p.a. termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:
 - 1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru; 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym; 4) złożone przez

żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej; 5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku; 6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Zgodnie z art. 71 Prawa pocztowego Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej dokonał wyboru Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie jako operatora wyznaczonego do świadczenia usług powszechnych w latach 2016–2025.

3. Wpis od skargi do sądu administracyjnego ma charakter stały i wynosi 200 (dwieście) zł zgodnie z § 2 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

4. W myśl zaś art. 243 § 1 p.p.s.a. stronie może być przyznane – na jej wniosek – prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy powinien zawierać oświadczenie strony obejmujące dokładne dane o stanie majątkowym i dochodach, a jeżeli wniosek składa osoba fizyczna, ponadto dokładne dane o stanie rodzinnym oraz oświadczenie strony o niezatrudnieniu lub niepozostawaniu w innym stosunku prawnym z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym. Wniosek składa się na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru (art. 252 § 1 i § 2 p.p.s.a.). Zgodnie zaś z art. 244 § 1 p.p.s.a. prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

5. Z uwagi na to, że doręczenie decyzji następuje w formie publicznego ogłoszenia na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w zw. z art. 49 § 1 k.p.a. Komisja informuje, że z treścią decyzji strony mogą zapoznać się w urzędzie zapewniającym obsługę administracyjno-biurową Komisji w dniach i godzinach pracy tego urzędu.

6. W myśl zaś art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienie albo doręczenie uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

